

Sărbătoarea Sfintei Cuvioase Parascheva de la Iași

Slujiri în cinstea sfinților

În fiecare an, sărbătoarea Mitropoliei Moldovei și Bucovinei debutează cu tradiționala rânduială a așezării raclei cu moaștele Sfintei Parascheva în baldachinul ridicat în zona Catedralei Mitropolitane. Anul acesta, raclele Sfinților Parascheva și Paisie au fost scoase sâmbătă dimineața, 8 octombrie 2022, de un sobor de preoți și diaconi, în prezența Înaltpreasfințitului Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei.

Tot în aceea zi la Catedrala Mitropolitană din Iași a fost săvârșită Sfânta Liturghie de un sobor de preoți și diaconi sub protia părintelui Florin Călugăru, protoiereu al Protopopiatului Iași I. Răspunsurile liturgice au fost date de corul mixt

Sărbătoarea de anul acesta a Sfintei Cuvioase Parascheva a fost dedicată „Anului omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anului comemorativ al Sfinților isihasți Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”. Ținând cont că se împlinesc 300 de ani de la nașterea Sfântului Paisie (1722-1794), alături de Ocrotitoarea Moldovei a fost așezată spre închinare și racla cu sfințele moaște ale acestui Sfânt Cuvios.

al Bisericii „Sfântul Nectarie” din Iași, condus de Ana-Maria Dumitru.

Pelerinii veniți să aducă prinos de cinstire Sfintei Cuvioase Parascheva și Sfântului Paisie de la Neamț au participat, în Duminica a XX-a după Rusalii (Învierea fiului văduvei din Nain), la Sfânta Liturghie săvârșită la Catedrala Mitropolitană din Iași de către PS Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor.

Luni, 10 octombrie 2022, la Catedrala Mitropolitană din Iași a fost săvârșită Sfânta Liturghie de un sobor de preoți și diaconi sub protia părintelui Mihail Roșu, protoiereu al Protopopiatului Iași III. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul „Apostolii” al Arhiepiscopiei Iașilor, condus de pr. Constantin-Nichifor Hrestic.

Tot luni, 10 octombrie 2022, la Catedrala Mitropolitană din Iași a ➔

⇒ fost săvârșită slujba privegherii (Vecernia mare, Litia și Utrenia) în cinstea Sfinților Simeon Noul Teolog și Grigorie Palama de un sobor de preoți și diaconi sub protia părintelui Mihail Roșu, protoiereu al Protopopiatului Iași III. Răspunsurile liturgice au fost date de Grupul Psaltic „Sfânta Mare Muceniță Chiriachi” al Episcopiei Hușilor, condus de diaconul Cosmin-Vlăduț Mironescu.

În aceeași zi, la Catedrala Mitropolitană din Iași a fost săvârșită Sfânta Liturghie de către Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, înconjurat un sobor de preoți și diaconi din Basarabia și, respectiv, din Protopopiatului Pașcani. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul „Basileus” al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” din Iași, condus de diac. prof. Mihai Ursache.

Marți, 11 octombrie 2022, la Catedrala Mitropolitană din Iași a fost săvârșită slujba privegherii (Vecernia mare, Litia și Utrenia) în cinstea Sfântului Paisie de la Neamț de un sobor de preoți și diaconi sub protia părintelui protoiereu Florin Călugăru al Protopopiatului Iași I. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul „Basileus” al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” din Iași, la strana dreaptă sub conducerea părintelui profesor Iulian Zaltariov și, respectiv, în strana stângă sub conducerea părintelui arhidiacon Mihai Ursache.

Miercuri, 12 octombrie 2022, la Catedrala Mitropolitană din Iași a fost săvârșită Sfânta Liturghie de un sobor de preoți și diaconi sub protia părintelui protoiereu Bogdan Frăsilă

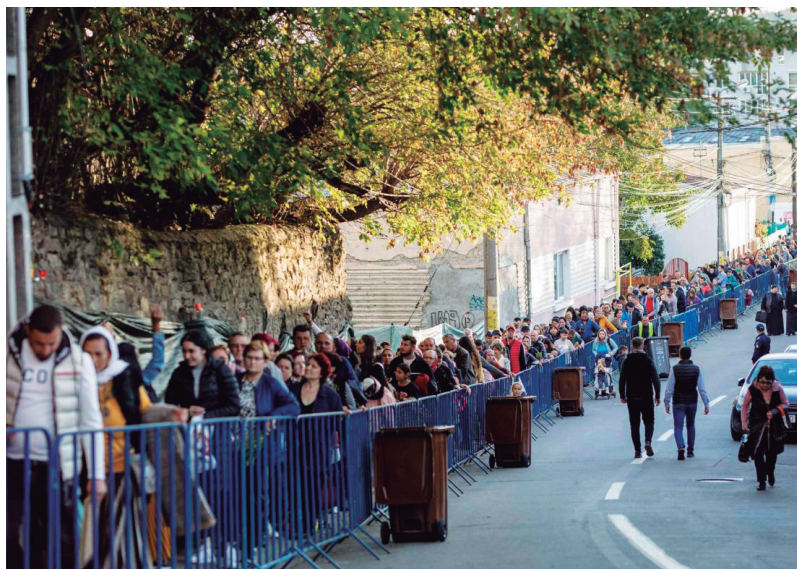

al Protopopiatului Roznov. Răspunsurile liturgice au fost date de corul „Chivotul” al Catedralei Mitropolitane.

Joi, 13 octombrie 2022, Preasfințitul Damaschin Dorneanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor, împreună cu un sobor de preoți și diaconi a săvârșit Sfânta Liturghie la Catedrala Mitropolitană din Iași. Răspunsurile liturgice au fost date de Corala „Universitas”, dirijată de Alexandru Semeniuc.

În seara zilei de joi, 13 octombrie 2022, la Catedrala Mitropolitană din Iași, s-a săvârșit slujba de prive-

ghere închinată Sfintei Cuvioase Parascheva (Vecernia, Litia, Utrenia, Sfânta Liturghie). La priveghere a slujit Preasfințitul Damaschin Dorneanul, Episcop-Vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăușilor, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. Răspunsurile liturgice au fost oferite la strana dreaptă de Grupul Psaltic „Sfântul Iosif cel Milostiv” al Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, iar la strana stângă de Corul „Basileus” al Seminarului Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” din Iași. ⇒

⇒ Vineri, 14 octombrie 2022, la Catedrala Mitropolitană din Iași a fost săvârșită slujba privegherii (Vecernia mare, Litia și Utrenia) în cinstea Sfântului Mare Mucenic Gheorghe și a Sfântului Ierarh Iosif cel Milostiv de un sobor de preoți și diaconi sub protia părintelui Victor Pâslaru, protoiereu al Protopopiatului Hârlău. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul Academic „Byzantion”, dirijat de lect. univ. dr. Adrian Sirbu.

Sâmbătă, 15 octombrie 2022, la Catedrala Mitropolitană din Iași a fost săvârșită Sfânta Liturghie de un sobor de preoți și diaconi sub protia părintelui Neculai Axentioi, protoiereu al Protopopiatului Târgu Neamț. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul „Aletheia” din Iași, dirijat de lect. univ. dr. Dorina Lușcă.

Sfinții Parascheva și Paisie au unit la Iași, pe Cale, 20.000 de pelerini

Anul acesta, tradiționala procesiune oficiată cu prilejul sărbătorii Sfintei Parascheva, „Calea Sfinților”, a adunat aproape 20.000 de pelerini în ru-

găciune pe străzile Iașului. La pelerinaj au participat Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, și Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor. Mulțime de credincioși cu flori și lumânări în mână au străbătut Iașul alături de racla Sfintei Cuvioase Parascheva și a Sfântului Paisie de la Neamț.

În sunet de clopot și toacă, mulțimea a plecat de la baldachinul împodobit, a ieșit pe poarta principală a Ansamblului Mitropolitan, a mers pe strada I. C. Brătianu și a oprit la Maternitatea „Cuza Vodă”. În dreptul spitalului, s-a făcut o primă oprire și s-au citit rugăciuni pentru mamele și persoanele internate. Procesiunea a continuat spre Biserica „Sfântul Sava cel Sfințit”, unde s-a făcut cea de-a doua oprire, după care s-a mers pe strada Costache Negri, până în dreptul Mănăstirii „Sfinții Trei Ierarhi”, unde a avut loc cea de-a treia oprire. Pelerinajul a continuat pe Bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt, întorcându-se la Catedrala Mitropolitană.

Procesiunea a fost însoțită de

200 de preoți de la parohiile din județul Iași și de aproximativ 200 de călugări și maici de la mănăstirile din cadrul Arhiepiscopiei Iașilor. Totodată, demnă de menționat este și participarea gărzii formată din elevi de la Colegiul Național Militar „Ștefan cel Mare” din Câmpulung Moldovenesc, județul Suceava. Pe tot traseul, credincioșii au avut lumânări aprinse; s-au citit rugăciuni și au fost intonate cântări religioase, în special troparele celor doi sfinți, precum și cântări închinare Maicii Domnului.

Glasul pelerinilor

Din mai multe părți ale țării, oamenii au ajuns la Iași și în dimineața zilei de luni, 10 octombrie 2022. O parte dintre aceștia o au pe Sfânta ocrotitoare a casei și a familiei. Pe foarte mulți Cuvioasa i-a ajutat, astfel că și-au îndreptat pașii către Catedrala Mitropolitană din Iași.

Maria din Măicănești, județul Vrancea: „Am venit la Sfânta Parascheva împreună cu preotul paroh și cu alți pelerini pentru a o ruga să fim sănătoși. Sfânta Parascheva este ocrotitoarea casei noastre. Pe soțul meu îl cheamă Paraschiv. Provenim dintr-o familie de credincioși ortodocși iubitori de sfinți. Aceeași credință am transmis-o și copiilor noștri. Pe drumul către Iași am cântat și ne-am rugat în autocar împreună cu ceilalți pelerini”.

Ioan din Bacău: „Vin de mai mulți ani la Sfânta Parascheva ca să ne rugăm pentru cei dragi și pentru lumea întreagă. Atmosfera de sărbătoare de la Iași este unică în țara noastră. Îi îndemn pe toți să vină la Catedrala Mitropolitană din Iași ⇒

⇒ pentru a se bucura de harul deosebit al Cuvioasei”.

„Vin de două decenii la Sfânta Parascheva în mod regulat cu pelerini macedoneni. Din acest grup fac parte și aromâni. Cultul Sfintei Parascheva în Macedonia este la fel de răspândit ca în România. Femeia macedoneancă se roagă la începutul zilei la Dumnezeu, apoi la Maica Domnului și apoi la Sfânta Parascheva. Pilda Sfintei Parascheva pentru femeia macedoneancă este nespus de mare. Fiecare al șaselea sat din Macedonia are o biserică închinată Cuvioasei”, ne-a relatat părintele Oliver Ivanovski, care a absolvit studiile universitare de doctorat la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din București și a cărei soție s-a născut în Fălticeni, județul Suceava.

Ioan din Iași, elev: „Am venit la Sfânta împreună cu părinții și cu sora mea. Am cumpărat un buchet

de busuioac pentru a-l lăsa la racla Cuvioasei Parascheva. Mă voi ruga la Sfânta pentru binele întregii lumi și pentru sănătate”.

Daniela din Bârlad: „Am venit la Iași împreună cu soțul și cu cele două fetițe. Voi cere Sfintei Parascheva, în primul rând, sănătate ca să poată să meargă la școală. Atmosfera de la Iași este deosebit de frumoasă, iar aceasta se datorează Cuvioasei, în jurul căreia se adună pelerinii din țară și din străinătate. Am mai mulți ani de când vin la Sfânta Parascheva în semn de mulțumire pentru binefacerile revărsate de Dumnezeu asupra familiei mele. În casa noastră avem icoana Sfintei Parascheva, iar acatistul Cuvioasei este citit de către membrii familiei. Am fost în foarte multe locuri sfinte în pelerinaj, astfel că avem evlavie la foarte mulți sfinți. Singura noastră nădejde este să ne rugăm la Dumnezeu, la Maica Dom-

nului și la sfinții care mijlocesc pentru noi”.

La rând s-au așezat copiii, tinerii sau vârstnici, cu dorința de a-i cinsti pe sfinți și pentru a le cere ajutorul. Dorința lor de a veni la Cuvioasa i-a adus la Iași, chiar dacă unii se confruntă cu probleme de sănătate.

Elena, o bătrână din Horgești, județul Bacău, a ajuns marți seară (n.r. 11 octombrie) la Iași pentru a-i cere ajutorul Sfintei Parascheva. A dat naștere la 12 copii, dintre care mai trăiesc doar zece, majoritatea fiind plecați peste hotare. „Cred foarte mult în puterea Sfintei Parascheva, la care vin de mai mulți ani. În urmă cu 14 ani, când am fost operată, am cerut mijlocirea Cuvioasei și mi-a ascultat rugăciunile. Am un băiat care a murit la vârsta de 25 de ani și care a lăsat în urmă trei fete. De atunci am făcut diabet și multe alte complicații. Mă rog la Dumnezeu și la Sfânta Parascheva să-mi

⇒

⇒ aline suferințele”, s-a exprimat bu-nica Elena.

La puțin timp după ce a trecut prin dreptul celor două racle, Teo-dora din Galați a început să plângă și să spună: „Nu-mi vine să cred că am ajuns la Sfânta. Am mari pro-bleme din cauza unui proces. De două decenii vin la Cuvioasa Parascheva, pe care o iubesc și căreia îi mulțumesc pentru toată mângâie-rea pe care mi-a adus-o în suflet.”

Cu pace și cu bucurie în suflet, după ce mai zăbovesc o vreme în preajma Sfintei, pelerinii se întorc spre casele lor, pentru a duce o fă-râmă din duhul și harul deosebit pe care l-au dobândit după întâlnirea cu sfinții.

35000 de credincioși s-au rugat într-un glas la Iași, de ziua Sfintei Cuvioase Parascheva

Cetatea Iașilor, îmbrăcată în straie de sărbătoare, a devenit în ziua de 14 oc-

tombrie 2022 centrul spiritualității românești: Mii de pelerini din toate colțurile lumii s-au adunat la Iași pentru a aduce un prinos de recunoștință Ocrotitoarei Moldovei, Sfintei Parascheva, precum și Sfântului Paisie de la Mănăstirea Neamț, pentru toată binecuvântarea revărsată în sufletele credincioșilor. Punctul culminant al perioadei de hram, Sfânta Liturghie, a fost oficiată pe un podium special amenajat pe bulevardul Ștefan cel Mare și Sfânt de către un sobor de 26 de ierarhi din țară, din Basarabia, precum și din Grecia, Bulgaria, Siria și Tanzania-Africa.

Slujba săvârșită în cinstea Sfin-tei a fost prezidată de Înaltpreasfi-nițitul Părinte Gheorghios, Mitropolit de Kitrus, Katerini și Platamonas, iar din soborul de arhieriei au mai făcut parte: Înaltpreasfi-nițitul Părinte Teo-fan, Arhiepiscopul Iașilor și Mitro-politul Moldovei și Bucovinei, Înaltpreasfi-nițitul Părinte Naum, Mi-tropolit de Ruse, Înaltpreasfi-nițitul

Părinte Irineu, Arhiepiscopul Craio-vei și Mitropolitul Olteniei, Înalt-preasfi-nițitul Părinte Petru, Arhie-piscopul Chișinăului, Mitropolitul Ba-sarabiei și Exarhul Plaiurilor, Înalt-preasfi-nițitul Părinte Iosif, Arhiepis-copul Ortodox Român al Europei Occidentale și Meridionale, Înaltpreasfi-nițitul Pă-rinte Teodosie, Arhiepiscopul To-misului, Înaltpreasfi-nițitul Părinte Casian, Arhiepiscopul Dunării de Jos, Preasfi-nițitul Părinte Agathonikos, Episcop de Arusha și Tanzania Centrală, Preasfi-nițitul Părinte Qais, Episcop de Erzurum, Preasfi-nițitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, Preasfi-nițitul Părinte Nicodim, Epis-copul Severinului și Strehaiei, Preasfi-nițitul Părinte Antonie, Epis-cop de Bălți, Preasfi-nițitul Părinte Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud, Preasfi-nițitul Părinte Vincențiu, Episcopul Sloboziei și Călărașilor, Preasfi-nițitul Părinte Galaction, Epis-copul Alexandriei și Teleormanului, ⇒

⇒ Preasfințitul Părinte Sebastian, Episcopul Slatinei și Romanașilor, Preasfințitul Părinte Petroniu, Episcopul Sălajului, Preasfințitul Părinte Nestor, Episcopul Deveii și Hunedoarei, Preasfințitul Părinte Ieronim, Episcopul Daciei Felix, Preasfințitul Părinte Ioan Casian, Episcopul Ortodox Român al Canadei, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, Preasfințitul Părinte Paisie Lugojeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, și Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmărulei. Răspunsurile de la Sfânta Liturghie au fost oferite în acest an de

către Corul Academic „Gavriil Musicescu” al Filarmonicii „Moldova”, dirijat de Consuela Radu-Țaga.

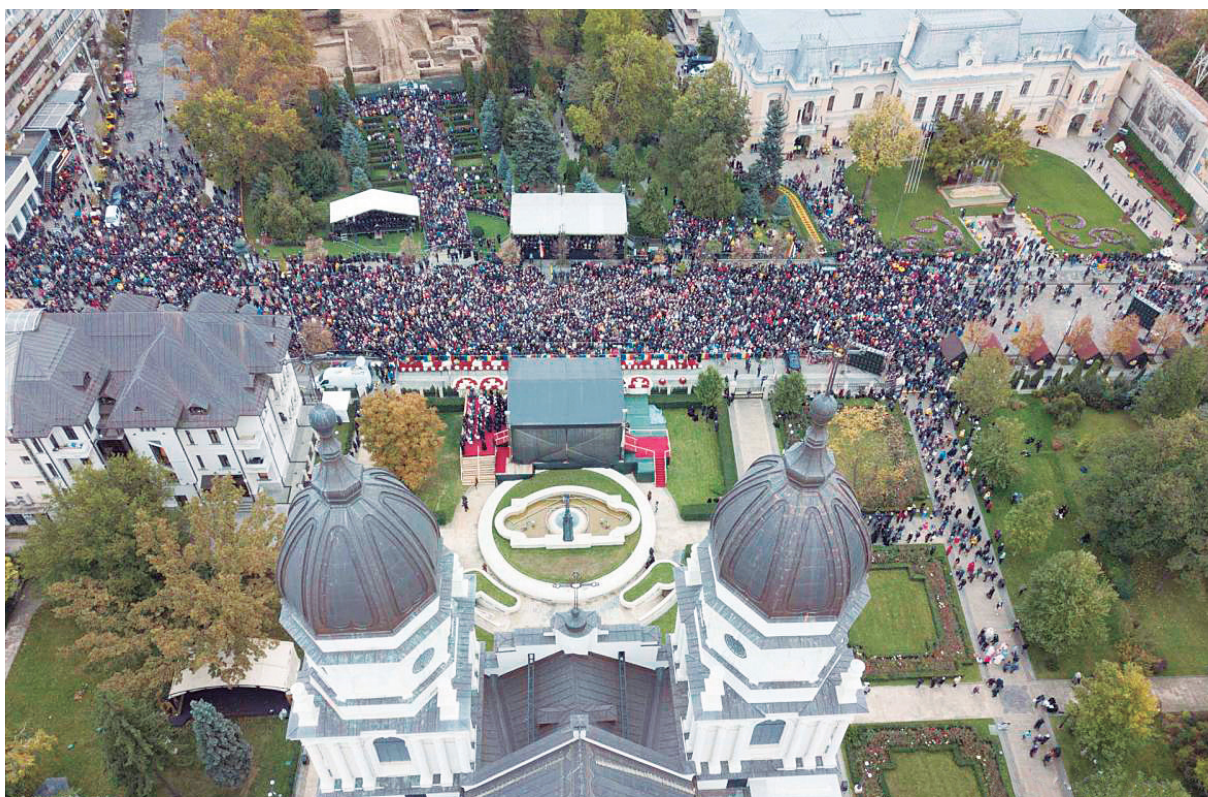
După citirea Sfintei Evanghelii, Înaltpreasfințitul Părinte Gheorghios a rostit un cuvânt de învățătură celor prezenți, în care a subliniat rolul covârșitor al pelerinajului în viața creștinilor.

Clericii care au sprijinit refugiații din Ucraina au primit distincția de vrednicie „Crucea Sfântul Ierarh Iosif cel Milostiv” de Ziua Sfintei Parascheva

Anul acesta, distincția „Crucea Sfântul Ierarh Iosif cel Milostiv” a fost conferită de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Teofan unor preoți de la frontiera României cu Ucraina și Republica Moldova, care au fost prezenți la vamă și au ajutat refugiații care au fugit din calea războiului.

Părintele Costel Rumega de la Parohia „Sfântul Nicolae” Rădăuți-Prut a stat în cele mai grele clipe, dimpreună cu familia sa, în vama Rădăuți Prut pentru a sprijini oameni bolnavi de cancer, persoane cu deficiențe fizice, bunici și femei cu copii. Părintele Mihai Haraga de la Parohia „Sfântul Gheorghe” Ștefănești împreună cu doamna preoteasă - angajată la Poliția de Frontieră - au contribuit la gestionarea crizei refugiaților: a oferit asistență, traducere, hrană și cazare, a format grupuri pentru transport în alte locații. Părintele Marcel Bobârcă de la Parohia Sculeni s-a aflat și el în timpul situației tensionate cu Ucraina. Acesta a fost prezent în Vama Sculeni din Iași și a oferit sprijin refugiaților. Dimpreună cu soția sa, cadru didactic, și elevii școlii, au scris mesaje și au realizat desene pentru copiii refugiați. Lucrările, scrise în limba română, engleză și

⇒

⇒ ucraineană, au împodobit pereții punctului de primire refugiați, aducând zâmbete celor întristați. Părintele Oleg Petrov din Ucraina slujește într-o suburbie a orașului Odessa. Este sub ascultarea Preasfințitului Părinte Veniamin al Basarabiei de Sud și reprezintă Patriarhia Română în toată Ucraina. A ajutat peste 16.000 de refugiați să-și găsească adăpost în țara noastră, cei mai mulți la Cluj (peste 15.000). De asemenea, în parohia lui se aduc ajutoare și se gătește pentru soldați, pentru români și ucraineni.

Crucea Sfântului Iosif cel Milosliv a fost oferită astăzi și doamnei Valentina Haidău din Iași, voluntară în cadrul acțiunilor de sprijin. A lucrat pentru o bună perioadă la un centru comercial, apoi a muncit în Italia. Deși pensionară, având doi copii și patru nepoți, este o persoană extrem de activă și dedicată celor aflați în suferință: de aici determinarea de a sta în vamă.

După momentul oferirii distincțiilor, Părintele Mitropolit Teofan a mulțumit tuturor celor implicați direct în organizarea și buna desfășurare a hramului din acest an, subliniind legătura frățescă și duhovnicească dintre poporul român și cel ucrainean, mai ales în contextul conflictului izbucnit la începutul acestui an: „Pentru noi, țara vecină, Ucraina, este importantă din foarte multe puncte de vedere. Amintesc unul. Și anume. Unul dintre cei mai mari sfinți pe care îi cinstește poporul român, Sfântul Paisie de la Neamț, ale cărui sfinte moaște sunt așezate împreună cu moaștele Sfintei Parascheva spre închinare, s-a născut în Poltava, în Ucraina, nu departe de frontul sângeros care se desfășoară nemilos, iată, de multe luni de zile. Și unul dintre cei mai mari sfinți pe care-i cinstesc ucrainenii este un român de aici, din Moldova, din Iași, Sfântul Petru Movilă, Mitropolitul Kievului. Sunt sfinți care

au unit cele două popoare de-a lungul vremii pentru că Dumnezeu ne-a așezat să fim aici, împreună. Și toți românii, precum știți, au înțeles durerea celor de dincolo, frații noștri ucraineni și i-au primit cu brațele deschise, bineștiind că filoxenia, adică iubirea de străini, a fost considerată dintotdeauna ca una din cele mai mari virtuți ale creștinului adevărat. Și am încercat și noi aici, împreună cu Sfânta Patriarhie și cu alte eparhii ale țării, să fim împreună cu ei, pentru o îmbrățișare sfântă, pentru o mână întinsă, pentru un ajutor pentru refugiații trecuți prin 3 granițe care au legătură cu Eparhia Iașilor. (...) De aceea, țin să mulțumesc tuturor preoților și credincioșilor care au înțeles chemarea noastră și au sacrificat ceva din timpul sau din bănuțul lor și i-au întâmpinat pe frații și surorile noastre din Ucraina așa cum se cuvine.”

Spiritualitate, rugăciune și isihasm românesc. – Interviu cu Înaltpreasfințitul Părinte Serafim, Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Germaniei, Austriei și Mitropolitul Ortodox Român al Germaniei, Europei Centrale și de Nord –

I sihasmul este esența spiritualității ortodoxe. Spiritualitatea ortodoxă este de origine monahală în sensul că, în decursul istoriei, monahii au fost cei care au trăit viața creștină în maximalismul ei evanghelic și au fost întotdeauna exemple de trăire duhovnicească pentru credincioșii din lume. Deci monahismul ortodox este la originea spiritualității ortodoxe, iar isihasmul este inima monahismului ortodox, inima spiritualității ortodoxe adică a vieții noastre creștine ortodoxe.

Cuvântul isihasm vine de la grecescul isihia, care înseamnă în limba

S fântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2022 ca „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al Sfinților isihasți Simeon Noul Teolog, Grigorie Palama și Paisie de la Neamț”. Drept urmare, pe parcursul acestui an, portalul ortodox doxologia.ro, alături de Radio Renașterea (al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului), a realizat o serie de interviuri cu preoți, profesori și ierarhi spre a aduce în atenția tuturor particularitățile ale rugăciunii și isihasmului, privite din perspective multiple. Așezăm în acest număr al revistei „Candela Moldovei” un interviu realizat în luna februarie cu Înaltpreasfințitul Părinte Serafim, Mitropolitul Germaniei, Europei Centrale și de Nord, realizat de Protosinghelul Maxim Morariu, despre spiritualitate, rugăciune și isihasm românesc.

română pace lăuntrică, pacea tuturor puterilor noastre sufletești și trupеști care se concentrează în inimă.

Noi avem în limba română cuvântul de sihastru. Sihaștrii sunt călugării care s-au retras din obștile ➡

Racla cu moaștele Sfântului Grigorie Palama
(Catedrala „Sfântul Grigorie Palama” din Tesalonica)

↳ monahale, au viețuit de unii singuri în grote, izolați de oameni și s-au dedicat cu totul rugăciunii și cu deosebire rugăciunii lui Iisus. Când cineva se dedică mult rugăciunii are șansa să ajungă la starea de isihie, să fie și el isihast, chiar dacă nu trăiește în pustie.

Când ne îndeamnă să ne rugăm, Mântuitorul ne cere să ne închidem în camera noastră, adică în camera inimii, să închidem ușile exterioare, deci să ne izolăm pe timpul în care ne rugăm de ceea ce este exterior, de ceea ce ne înconjoară, pentru ca să fim atenți doar la rugăciunea pe care o facem, să ne închidem mintea în cuvintele rugăciunii, să nu ne mai gândim la nimic altceva pentru ca mintea, care este o energie a inimii, să coboare în inimă, să se unească cu inima.

Deci să nu ne gândim că isihasmul ar fi ceva deosebit, care i-ar privi numai pe monahi sau pe isihasți, pe sihaștri. Nu! Isihasmul este tradiția noastră duhovnicească ortodoxă la care suntem chemați toți să participăm, să o trăim în modul cel mai bun, intens și mai curat.

Spiritualitatea ortodoxă este unitară. Noi nu vorbim despre o spiritualitate a monahilor, despre o spiritualitate a laicilor sau a altor categorii sociale. Noi avem o singură spiritualitate care se adresează tuturor creștinilor, și ierarhilor, și preoților, și credincioșilor, tuturor, căci zice Sfântul Ioan Gură de Aur că atunci când Hristos spune: „Fiți desăvârșiți precum Tatăl vostru cel ceresc desăvârșit este”, El adresează această chemare tuturor oamenilor, indiferent de categoria lor socială, toți trebuie să atingem, ca și creștini, aceleași înălțimi duhovnicești: desăvârșirea și asemănarea

noastră cu Dumnezeu.

Idealul este acela de a ne asemăna cu Dumnezeu, de a-L simți pe Dumnezeu în inima noastră, de a-L trăi pe Dumnezeu în viața noastră de toate zilele, iar Dumnezeu este înainte de toate în inima noastră.

Altarul, Sfânta Sfințelor, unde este Dumnezeu, unde trăiește Dumnezeu, este inima omului, de aceea trebuie să facem tot efortul în viață pentru ca să intrăm cât mai mult și mai des, și să rămânem în inima noastră. Putem să facem lucrul acesta, chiar dacă ne ocupăm și de lucrurile exterioare.

Avem exemplul „Rugului Aprins” de la București. Intelectuali care lucrau în birouri cu mintea, mai cu seamă, și cu toate acestea au ajuns mulți dintre ei să aibă rugăciunea neîncetată în inima lor.

Mulțumim pentru această prezentare atât de frumoasă și aplicată! Mă gândeam chiar înainte să vorbiți despre „Rugul Aprins”, când ați spus că isihasmul nu este o mișcare care se adresează exclusiv monahilor, la profilul lui Alexandru Mironescu, la Sandu Tudor, înainte să devină monahi, ei au fost exponenții unui isihasm trăit în condițiile în care viața socială n-a fost neglijată, ci dimpotrivă, reconfigurată, reconvertită pe baza spiritualității creștine. Pentru că trăim într-o lume care resimte adesea criza de modele, ca cei care ne urmăresc să înțeleagă și mai bine ce este isihasmul, mi-aș dori și vă rog, Înaltpreasfinția Voastră, să evocați câteva personalități reprezentative ale isihasmului, oamenii care au pus pe harta spiritualității creștine această formă de manifestare și de gândire.

Eu cred că în toată istoria noastră creștină, mai cu seamă răsăriteană, în toată tradiția de două mii de ani au fost nenumărați sfinți, în primul rând, călugări, dar nu numai călugări, ci și oameni din lume, care au avut familie și au lucrat în viața de toate zilele.

Primii călugări au fost isihasți. Știți cu toții, că monahismul a început cu retragerea unor creștini din lume, nemulțumiți de viața creștină din lume, s-au retras în pustie și prima formă a monahismului a fost aceea a idioritmiei, adică a trăirii de unul singur.

În secolul II și în secolul IV, majoritatea călugărilor trăiau de unii singuri, erau isihasți, am putea spune. Căutau rugăciunea cu deosebire și pacea inimii în sufletele lor. După aceea, a apărut monahismul de obște prin Sfântul Teodosie cel Mare în secolul al IV-lea.

Începând cu Sfântul Antonie cel Mare, care a trăit zeci de ani ca pustnic, ca isihast și în jurul lui s-au adunat încetul cu încetul ucenicii, sute și mii de ucenici care veneau și îl întrebau despre viața duhovnicească, să fie povățuiți, deci toți acești ucenici ai Sfântului Antonie cel Mare erau practic niște sihaștri, isihasți, el însuși fiind unul dintre ei.

După aceea, Sfântul Teodosie cel Mare a întemeiat viața de obște, în care călugării din jurul lui încercau să trăiască tot în mod isihast, adică cu atenția concentrată la viața lor lăuntrică, deși este foarte greu să trăiești în viața de obște cu preocupările de toate zilele și în același timp să ai și rugăciunea neîncetată. Când te retragi în pustie, te dedici exclusiv rugăciunii și ai șansa să ajungi mai ușor la această pace sta-tornică a inimii.

Racla cu moaștele Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț (Mănăstirea Neamț)

⇒ Avem pe Sfântul Simeon Noul Teolog în secolul al X-lea și al XI-lea, care vorbește foarte clar despre experiența harului în viața creștinului.

Sfântul Simeon Noul Teolog spune așa: cine nu trăiește în mod conștient prezența lui Dumnezeu, a harului lui Dumnezeu în inima sa, acela nu se poate numi creștin. Dar, ca să trăiești în mod conștient prezența lui Dumnezeu în inima ta, înseamnă că trebuie să încerci toată viața să intri cât mai mult în inima ta, unde locuiește Dumnezeu, unde te întâlnești cu Dumnezeu, iar întâlnirea cu Dumnezeu nu se poate face decât prin rugăciune, prin concentrarea minții și a tuturor puterilor noastre sufletești în inimă.

Trebuie să subliniem faptul că spiritualitatea ortodoxă pune un accent deosebit pe inima omului, pentru că în inima omului se concentrează toate puterile noastre lăun-

trice, toate energiile noastre fizice, psihice, tot omul, toată ființa umană.

Când aceste puteri ale noastre sunt în armonie, înseamnă că ele se concentrează în inimă și îl întâlnesc pe Dumnezeu, căci Dumnezeu sălășluiește în inima noastră. Când ne împrăștiem în viața de toate zilele, în exteriorul nostru și nu ne ocupăm și de rugăciune, adică nu punem accent și pe rugăciune, înseamnă că uităm de inimă și atunci omul trăiește o stare de schizofrenie, de divorț între minte și inimă.

Sfântul Simeon Noul Teolog ne spune că toți creștinii trebuie să ajungem în viață să experimentăm prezența lui Dumnezeu în inima noastră, să conștientizăm în modul cel mai real că Dumnezeu este în inima noastră, că Dumnezeu ne inspiră, că Dumnezeu ne dă putere, că totul este har în viața noastră.

Și atunci, încetul cu încetul,

ajungi să simți că Dumnezeu te ocrotește, că te apără, că te ajută, să simți o căldură în sufletul tău, să-ți placă rugăciunea. Când îți place rugăciunea, când tragi la rugăciune, să știi că este semnul că Dumnezeu te cheamă din inima ta ca să intri în inimă și să te rogi în inimă.

Sfântul Simeon Noul Teolog pune accent pe această experiență personală a fiecăruia dintre noi, a fiecărui creștin de a-L simți pe Dumnezeu în viața sa și lucrul acesta îl facem fiecare în măsura în care ne încredințăm viața lui Dumnezeu, în care încercăm să-L vedem pe Dumnezeu în toate și să fim conștienți că totul este har, cum spun Părinții de-a lungul istoriei creștine.

Sfântul Grigorie Palama a trăit în secolul al XIV-lea, el fiind cel care i-a apărut pe sfinții isihasți, pe călugării de la Muntele Athos, în primul rând, care vorbeau despre unirea reală a

⇒ omului cu Dumnezeu prin rugăciune, și despre vederea luminii taborice, a luminii pe care cei trei apostoli ai Domnului au văzut-o pe Muntele Tabor când Mântuitorul S-a Schimbat la Față.

Călugării au spus mereu că tot omul care se roagă cu mintea concentrată în inimă, ajunge la vederea luminii taborice, să-L simtă, să-L vadă pe Dumnezeu în lumina Sa strălucitoare.

Sfântul Grigorie Palama i-a apărat pe acești isihasți de raționaliștii din Occident care spuneau că pe Dumnezeu nu-L poți experimenta, nu-L poți trăi, nu-L poți vedea decât în lucrurile exterioare: contempla natura, creația lui Dumnezeu și Îl vezi pe Dumnezeu în natură, în creație. Dar nu este suficient. Dumnezeu este și în creația Lui, dar este prezent în inima omului și omul se unește în chipul cel mai real cu Dumnezeu, fără ca să devină el însuși Dumnezeu, fără ca să cădem în panteism. În panteism se vede Dumnezeu confundat cu lumea. Nu! Dumnezeu este și în inima noastră, dar este și mare ca inima noastră și deasupra inimii.

Căci Dumnezeu este în toate, dar și deasupra tuturor, nu se confundă cu lumea, cu creația Sa. Deci, rolul Sfântului Grigorie Palama a fost extraordinar de mare pentru istoria spiritualității ortodoxe, a isihasmului ortodox.

Și apoi, venim în secolul al XVIII-lea când îl avem pe Sfântul Paisie Velicicovski de la Mănăstirea Neamț, care a înnoit spiritualitatea ortodoxă isihastă prin revenirea la

scrierile Părinților din vechime, scrieri care puneau accent pe rugăciunea curată, pe paza minții.

Când te rogi, trebuie să-ți păzești mintea de gândurile străine, altele decât gândul la rugăciune. Și nu numai când ne rugăm, să ne păzim mintea de orice lucru rău, de orice ispită diavolească. Și avem paza minții, rugăciunea curată, efortul de curățire prin post, prin nevoință, prin metanii.

Deci Sfântul Paisie Velicicovski în secolul al XVIII-lea a trăit și la Muntele Athos 17 ani, a căutat scrierile vechi ale Părinților din secolele III, IV și V, până la el, referitoare la tradiția isihastă, iar Sfântul Nicodim Aghioritul a publicat în 1782, la Veneția, *Filocalia*, adică această culegere de scrieri ale Părinților vechi, referitoare la modul în care omul se poate curăți și îndumnezei.

După Sfântul Paisie Velicicov-

ski avem alte și alte exemple, până în zilele noastre, venind la Mănăstirea Sihăstria, la Părintele Paisie Olaru, la Părintele Ilie Cleopa și la mulți alți părinți care au fost niște isihasți și prin faptul că o vreme în viața lor au trăit de unii singuri ca sihaștri, și prin faptul că în viața de obște ei au trăit isihasmul în mod personal.

Înaltpreasfinția Voastră, ați pomenit despre Sfântul Paisie Velicicovski care este un reper în spațiul românesc, și acum, ca ardelean, pentru că știu că sunteți ardelean și Înaltpreasfinția Voastră, aș vrea să vă întreb ceva mai personal: cum credeți că a contribuit monahismul din spațiul transilvan la crearea unei spiritualități isihaste până la 1700? Părintele Stăniloae vorbește la un moment dat și despre aspectul acesta și, din ⇒

Icoana Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț (Mănăstirea Neamț)

⇒ *păcate, el este trecut cu superficialitate în revistă de foarte mulți dintre teologii noștri. Singurul care îl abordează este Părintele Stăniloae. Credeți că mănăstirile acelea, faimoasele mănăstiri distruse de generalul Buccow la 1764 dezvoltau o mistică isihastă? Acolo, la Făget, au existat călugări martiri, arși de vii în mănăstire pentru că au refuzat să renunțe la principiile lor. V-aș ruga să ne oprim puțin și asupra acestui aspect.*

Noi știm că monahismul românesc a fost un monahism isihast. Primele începuturi ale monahismului românesc au fost începuturi de monahism isihast, adică de călugări care trăiau izolat de unul singur sau în obști foarte mici de doi, trei călugări.

De aceea, în Ardeal au existat sute de mănăstiri, dar foarte mici, iar viața din aceste mănăstiri era o viață isihastă, adică o viață închinată rugăciunii, nevoinței, muncii, dar cu deosebire, rugăciunii.

Deci monahismul transilvănean, așa zice, mai cu seamă, a fost un monahism isihast și călugării, cum ați spus foarte bine, erau atașați de tradiția creștină ortodoxă pe care au apărat-o cei mai mulți dintre ei cu prețul vieții.

Dar noi, în Ardeal, am avut foarte mulți martiri, mai cu seamă călugări care au murit apărându-și credința. Mă gândesc și la Mănăstirea de la Sâmbăta, care este mănăstirea mea de metanie, mănăstirile au fost acelea care au apărat credința în vremea în care Ortodoxia a fost persecutată prin încercarea de a-i uni pe români cu Biserica Romei. Dar totuși, majoritatea românilor au rămas fideli Bisericii Ortodoxe, chiar și cei care au devenit, datorită pre-

siunilor exterioare, greco-catolici și s-au unit cu Roma, în fond au rămas și ei cu spiritualitatea ortodoxă de esență isihastă.

Înaltpreasfinția Voastră, ați pomenit la un moment dat despre Filocalia de la Veneția, de la 1782. Citeam de curând un studiu dedicat traducerilor realizate de Părintele Stăniloae în cultura românească și spunea respectivul cercetător că, din 33 de traduceri pe care le-a făcut Părintele Stăniloae, 12 sunt volumele Filocaliei. Sigur că Filocalia l-a îndrumat pe Părintele Stăniloae și spre aprofundarea Sfântului Maxim Mărturisitorul din alte surse, din alte locuri și înspre traduceri adiacente, convergente tematic. Aș vrea să vă întreb, ce credeți că a însemnat Filocalia pentru isihasmul românesc și pentru spiritualitatea românească, dat fiind faptul că ea este cumva manualul, cartea noastră de căpătâi după Sfânta Scriptură în practica isihastă?

Când vorbim de *Filocalie* ne gândim în primul rând la culegerea acesteia de texte, de scrieri ale Părinților de până în secolul al XVIII-lea, până la Sfântul Nicodim Aghioritul, o culegere pe care a făcut-o acest Sfânt Nicodim și pe care a publicat-o la Veneția, în 1782.

Toate aceste texte au ca tematică tocmai acest efort la care sunt chemați toți creștinii fără deosebire, de a duce o viață curată, o viață de despătimire. Părintele Stăniloae a fost primul care a publicat, a tradus și retradus unele texte începând din 1946, primele patru volume până în 1948 și după aceea restul de volume, 12 volume până mai târziu.

Filocalia Părintelui Stăniloae este mai largă decât *Filocalia* Sfântului Nicodim Aghioritul în sensul că părintele a inclus în *Filocalia* românească și alte texte, precum ați amintit, și pe Sfântul Maxim Mărturisitorul, și pe alți autori de aceeași nunață isihastă și tocmai datorită publicării *Filocaliei* de către Părintele Stăniloae a apărut mișcarea „Rugul Aprins”.

„Rugul Aprins” a fost o mișcare duhovnicească, inițiată de Părintele Sandu Tudor și de alți părinți din jurul Mănăstirii Antim de la București, și cu o contribuție esențială a unui părinte rus, exilat din Rusia la Mănăstirea Cernica, Ioan Culăghin, care avea o experiență deosebită în această privință, a spiritualității isihaste.

Deci „Rugul Aprins” de la București s-a inspirat din *Filocalia* Părintelui Stăniloae și din alte scrieri, la vremea respectivă erau numai patru volume, după cum am spus, și toți care participau la aceste conferințe duhovnicești de la Mănăstirea Antim încercau să aprofundeze spiritualitatea isihastă și să o aplice personal în viața lor.

Marii isihști din toată vremea s-au ocupat, și-au dedicat viața rostirii rugăciunii lui Iisus cu multă atenție, cu multă evlavie: „Doamne Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!” Este o tradiție veche, încă din secolul al V-lea, al VI-lea.

Mulți intelectuali din „Rugul Aprins” au ajuns și ei cu darul lui Dumnezeu să se roage cu rugăciunea lui Iisus, neîncetat. Intelectualii aceștia aveau o muncă de birou, o muncă intelectuală și cel care a ajuns la rugăciunea neîncetată, la starea de rugăciune, putea în ace-

⇒ lași timp să lucreze cu mintea, fără să-și piardă rugăciunea ca stare a inimii. Rugăciunea lucra în inima lor, iar mintea lucra lucrurile pe care trebuia să le săvârșească fiecare la serviciul său.

Deci *Filocalia* Părintelui Stăniloae a avut un rol mare și are și astăzi pentru cei care se interesează de ea. Din păcate, cred eu că tot mai puțini oameni se interesează astăzi de scrierile filocalice, cred că au ajuns mai mult să fie studiate în mod rațional, intelectual, să facă studii, să se scrie studii despre ele, dar nu este de ajuns.

Dacă tu cunoști *Filocalia*, dar nu o trăiești, înseamnă că ești într-un fel de schizofrenie cu tine însuși și apoi, să subliniem faptul că Părintele Stăniloae nu s-a mulțumit doar să traducă *Filocalia* Sfântului Nicodim Aghioritul și s-o lărgească cu alte scrieri, cum știm prea bine, ci a dat niște comentarii acestor texte filocalice de o frumusețe și de o adâncime unică. Nu mai există nici o *Filocalie* în lumea aceasta, adică traducerea *Filocaliei* în franceză, în engleză, în germană, în alte limbi, care să fie însoțită de note de subsol cum este *Filocalia* românească și care ne ajută foarte mult să înțelegem textele acestea așa de profunde ale autorilor filocalici.

Părintele Stăniloae a fost cu adevărat un savant din toate punctele de vedere, dar nu un savant doar intelectual, ci el însuși a trăit o stare de smerenie, de simplitate, de adâncime duhovnicească. Eu l-am cunoscut personal, l-am vizitat acasă, la București, am cunoscut-o și pe soția dânsului, pe preoteasa Maria, pe fiica dânsului, și mi-am dat seama cât de profund este omul acesta în gândirea sa, în vorba sa,

cât de simplu. Se simțea că este plin de Duhul lui Dumnezeu, plin de Dumnezeu în inima sa.

Înaltpreasfinția Voastră, că tot l-ați evocat pe Părintele Stăniloae și ați vorbit despre faptul că l-ați cunoscut, aș vrea să mergem acum în sfera personalului și să vă întreb ce l-a determinat pe Serafim, pe viitorul mitropolit de atunci, ca în perioada în care a fost la studii în Franța să se aplece asupra isihasmului și să investigheze fenomenul cu atât de multă ardoare și apoi, legat de acest lucru, să vă întreb ce ați descoperit în legătură cu acest lucru practic, pentru că știu că atunci, în Franța, exista o mare efervescență duhovnicească.

Prin darul lui Dumnezeu am ajuns și eu acolo la Institutul „Sfântul Serghie” de la Paris, întemeiat în 1925 de mari filosofi, profesori, intelectuali alungați de Lenin din Rusia. În Franța a fost o foarte mare diasporă ortodoxă rusească, cu foarte mulți intelectuali, teologi, filosofi. Berdiaev a trăit la Paris, cum știți, și mulți alții. Aceștia au întemeiat Institutul „Sfântul Serghie” din Paris, Institut de Teologie Ortodoxă, unde au predat cei mai mari profesori, veniți din Rusia, printre care și Părintele Serghie Bulgakov, Paul Evdokimov, Constantin Ambronikov, Părintele Boris Bobrinskoy și mulți alții, pe care în parte i-am cunoscut, care au mai trăit până în 1982.

Totuși, am prins și din generația de început a profesorilor de la Sfântul Serghie, și acolo nu m-am dus cu ceva precis, ci mai întâi am învățat limba franceză, și Părintele Boris Bobrinskoy, care era de origine no-

bilă, din familia țarilor ruși, se interesa de isihasmul românesc. El auzise și știa de Paisie Velicicovski, la vremea aceea nu era trecut în rândul sfinților, și de alți părinți isihasți renumiți din Moldova și m-a rugat: „Vă rog să faceți o teză de doctorat despre isihasmul românesc”.

La vremea respectivă aveam foarte puține cunoștințe despre isihasm pentru că în școlile noastre nu se preda isihasmul. Am început să citesc, să aprofundez tradiția isihastă din primele secole până în secolul al XVIII-lea, și după aceea, în mod deosebit pe Sfântul Paisie Velicicovski, Sfântul Vasile de la Poiana Mărului care a fost părintele duhovnicesc al Sfântului Paisie Velicicovski, dar mai cu seamă, am pus accent, adică m-am îndrăgostit de Sfântul Paisie Velicicovski, care a avut o viață cu adevărat minunată și a fost un om dedicat lui Dumnezeu și vieții monastice de mic copil.

S-a născut la Poltava, în Ucraina, dintr-o familie de preoți, a fost al unsprezecelea copil dintr-o familie de doisprezece copii, și el de mic a fost crescut în duhul acesta al rugăciunii, al postului, al nevoinței și a luat-o pe calea seminarului, a studierii teologiei la Academia Duhovnicească din Kiev, unde a stat patru ani, dar, foarte devreme a părăsit Academia Duhovnicească și după ce a colindat mai multe mănăstiri din Ucraina și din Rusia, a venit în Moldova pentru că la vremea respectivă împărăteasa Ecaterina a II-a a pornit o persecuție împotriva monahismului rusesc și foarte multe mănăstiri au fost închise, călugării alungați și mulți dintre ei au venit în Moldova.

Așa a venit și Sfântul Paisie Velicicovski la vârsta de 20 de ani, fiind foarte tânăr, și s-a dus în zona ⇒

⇒ Buzăului la un schit numit Cârnău și apoi, la Trăisteni, mai apoi la Poiana Mărului, unde l-a avut ca duhovnic pe Sfântul Stareț Vasile de la Poiana Mărului care era tot de origine ucraineană și, după patru ani de ucenicie în preajma Sfântului Vasile de la Poiana Mărului, s-a dus din dorința de a căuta și mai mult, de a aprofunda și mai mult viața duhovnicească la Muntele Athos și s-a stabilit la Schitul „Sfântul Ilie”.

Sfântul Paisie a stat 17 ani la Muntele Athos, în timpul acesta s-au adunat în jurul lui 64 de călugări, care s-au hotărât să se întoarcă în Moldova și s-au stabilit la Mănăstirea Dragomirna.

Aici, la Dragomirna s-au adunat 350 de călugări sub îndrumarea Sfântului Paisie Velicovski și a pus Sfântul o rânduială specială, a făcut un statut, un regulament de ordine interioară al mănăstirii, aprobat de domnul Moldovei și de mitropolitul Moldovei.

Accentul pe care îl puneau ei și în Moldova, ca și în Muntele Athos, a fost acela al slujirii după toată rânduiala slujirii liturgice, dar în același timp și accentul pus pe rugăciunea lui Iisus, pe interiorizarea rugăciunii liturgice.

Acesta este meritul Sfântului Paisie Velicovski, căci el a îmbinat viața liturgică cu rugăciunea personală. Nu este ușor să participi la Sfânta Liturghie ore în șir și să fii mereu atent la tot ceea ce se roștește, la tot ceea ce se cântă.

Deci Sfântul Paisie insista mereu pe atenția la rugăciunea liturgică pentru ca ea să fie interiorizată, trăită, simțită și, de asemenea, rugăciunea liturgică să fie continuată în afară, la lucrul pe care îl făceau călugării, cu rugăciunea personală, cu

rugăciunea lui Iisus. A îmbinat deci rugăciunea lui Iisus, făcută în mod personal, cu rugăciunea liturgică a Bisericii și așa, deci, a înnoit Sfântul Paisie Velicovski monahismul românesc.

De la Dragomirna, în 1775 când Bucovina a căzut sub austrieci, el a fost nevoit să plece, să părăsească Bucovina și s-a stabilit pentru câțiva ani la Mănăstirea Secu, iar de acolo, la Mănăstirea Neamț, unde s-au adunat în jurul lui aproape 1000 de călugări și nu numai români, ci și

ruși, greci, bulgari, sârbi, de toate națiunile ortodoxe.

Deci Sfântul Paisie Velicovski a avut o lucrare cu adevărat extraordinară și prin aceea că a introdus viața duhovnicească sau viața de rugăciune personală în viața liturgică, rugăciunea lui Iisus îmbinată cu rugăciunea liturgică și, mai cu seamă prin nenumăratele scrieri sau publicații pe care a reușit să le facă, prin traduceri, prin compararea de texte mai vechi cu cele noi. A fost o adevărată școală de filologie ⇒

⇒ comparată și de traduceri la Mănăstirea Neamț, ca și la Dragomirna, și de aici avem și multe scrieri din *Filocalia* românească, traduse deja la vremea respectivă, dar mai cu seamă *Filocalia* tradusă în slavonă și în limba rusă, publicată în 1784 la Sankt-Petersburg: *Dobrotoliubie, Filocalia* rusească.

Influența Sfântului Paisie de la Neamț s-a răspândit în toată Rusia și în toată Grecia. Deci el este autorul renașterii isihaste din secolul al XVIII-lea.

Înaltpreasfinția Voastră, va trebui să ne apropiem de încheierea dialogului nostru și aș vrea ca, în spre finalul acestui dialog, să vă întreb ce credeți că s-ar putea face astăzi pentru o mai bună receptare a misticii și spiritualității isihaste în spațiul românesc și în diaspora ortodoxă de peste tot din lume.

Eu cred că trebuie să-i educăm pe credincioșii noștri să participe cu toată evlavia, cu toată atenția la Sfintele Slujbe. Să fie atenți, să le interiorizeze. Dacă nu interiorizăm rugăciunea, Liturghia, slujba Bisericii, înseamnă că suntem în afara rugăciunii și nu-L atingem pe Dumnezeu, nu-L simțim pe Dumnezeu.

Lucrul acesta se poate face dacă preoții insistă mereu și se creează și o atmosferă propice pentru aceasta. În biserică trebuie să fie liniște, să se cânte frumos, să se slujească frumos. Noi încercăm să citim rugăciunile de la Sfânta Liturghie cu voce tare pentru ca oamenii să le înțeleagă.

Leșim din biserică și continuăm Liturghia din biserică cu Liturghia, cu slujirea de acasă, în familie, la

lucru, peste tot locul și să ducem duhul Bisericii în familie, la lucru și peste tot locul, să nu fie un divorț între ceea ce trăim în biserică și între ceea ce trăim în familie și în societate. Este foarte greu, dar este posibil. Dacă se insistă, oamenii, încetul cu încetul înțeleg și fac ceea ce li se spune.

Deci avem nevoie de o catehizare mai intensă în privința aceasta a interiorizării rugăciunii, a interiorizării Liturghiei, a simțirii lui Dumnezeu în inima noastră, a isihasmului. Să ajungem pe cât posibil, cu darul lui Dumnezeu, să avem această pace lăuntrică pentru că de ea depinde relațiile noastre în familie, societate, în lume. Dacă ai pace în inimă, răspândești pacea ta și în jurul tău.

Eu sunt îndrăgostit de tradiția noastră isihastă, pe care o recomand în modul cel mai simplu tuturor oamenilor, pentru că ea este salvarea noastră, a tuturor, salvarea

lumii, salvarea omului concret, eu, tu, fiecare dintre noi avem nevoie de a ne concentra cât mai des prin rugăciune în inima noastră, ca să sorbim din adâncul inimii unde este Dumnezeu prezent, putere, curaj, tărie, să ajungem să ducem o viață echilibrată, o viață frumoasă, o viață curată, care singură ne dă satisfacție și mulțumire sufletească, că dacă n-ai pacea în inima ta, dacă nu-L simți pe Dumnezeu în inima ta, ești tot nemulțumit cu ce-ți oferă viața, cu ce ai.

Când știm toate lucrurile acestea înseamnă că nu ne mai facem atâtea griji, Îl lăsăm pe Dumnezeu să lucreze în viața noastră și El va lucra din plin și ne va rândui tot ce avem nevoie și pentru viața materială, și pentru lumea aceasta și, mai cu seamă, ne va rândui această pace în sufletul nostru, cu care putem să răzvim prin atâtea probleme și necazuri, pe care ni le pune înaintea viața de toate zilele.

Slujiri arhieresti în Arhiepiscopia Iașilor

► Credincioșii din Parohia „Schimbarea la Față a Domnului” și „Sfântul Ierarh Nectarie” Secu-Tașca au trăit alese clipe de bucurie duhovnicească: biserica parohială, închinată Sfântului Nectarie de Eghina, a fost târnosită în Duminica a XII-a după Rusalii, 4 septembrie 2022, de Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, dimpreună cu Preasfințitul Părinte Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud. Ca o încununare a tuturor eforturilor depuse la ridicarea sfântului locaș, părintele paroh Dănuț Gheorghită Caia a primit cea mai mare distincție a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, „Crucea Moldavă” pentru clerici. Totodată, episcopul Alexandru Drăgan a primit la rândul lui „Crucea Moldavă” pentru mireni, iar ctitorii Ion Drăgoi și Daniela Ursache au fost răsplățiți cu distincția „Crucea Sfântului Ierarh Dosoftei”. De asemenea, cei care au contribuit la realizarea locașului de cult au fost evidențiați pe scenă de chiriarh, primind din partea Înaltpreasfințitului Sale distincții de vrednicie.

► Joi, 8 septembrie 2022, de sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului, la Mănăstirea Hadâmbu din județul Iași, a avut loc serbarea hrămului bisericii-monument și sfințirea noii clopotnițe. Cu acest prilej, Sfânta Liturghie a fost oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, alături de un sobor de clerici. De asemenea, tot în cadrul Sfintei Liturghii, a avut loc o hirotesie în treapta de protosinghel a părintelui ieromonah

► În perioada 1 septembrie 2022 - 30 octombrie 2022, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, și Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, au săvârșit Sfânta Liturghie, au sfințit și au binecuvântat următoarele unități de cult de pe cuprinsul Arhiepiscopiei Iașilor:

Gherontie Nistor, viețuitor al așezământului monahal. Părintele stareț, arhimandritul Nicodim Gheorghită, a primit „Crucea Sfântului Ierarh Iosif cel Milostiv”.

► Credincioșii Parohiei „Adormirea Maicii Domnului” din comuna Podoleni, județul Neamț, l-au avut în mijlocul lor pe 10 septembrie 2022, pe Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei. Cu această ocazie, Părintele Mitropolit a binecuvântat lucrările de restaurare realizate la biserica parohială. Spre sfârșitul slujbei, părintele protopop Bogdan Frăsilă, parohul bisericii din Podoleni, a primit Crucea „Sfântului Ierarh Dosoftei”, ca

semn de mulțumire din partea Bisericii pentru efortul depus în renovarea și înfrumusețarea sfântului locaș. În același timp, familia Vasile și Ana Humă, precum și domnul Lazăr Petru, au primit din partea chiriarhului distincția Crucea „Sfântului Dosoftei”, pentru mireni.

► Mulțime de credincioși din împrejurimile Botoșaniului, dar și din Suceava, s-au adunat duminică, 11 septembrie 2022, la Parohia „Sfinții Voievozi” din localitatea Dobârceni, pentru a participa la sfințirea noii biserici parohiale. Slujba de târnosire a fost săvârșită de Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, dimpreună cu un sobor de preoți și

⇒ diaconi. După cuvântul de mulțumire rostit la final de părintele paroh Ionuț Marius Iliescu, Părintele Mitropolit l-a hirotosit întru iconom stavrofor, primind din mâinile chiriarhului bedernița, brăul roșu și crucea pectorală. Totodată, familia ing. Dumitru și Angela Popescu a fost distinsă cu „Crucea Moldavă” pentru mireni, iar prof. univ. Vasile Vîntu a primit Crucea „Sfântului Ierarh Dosoftei”.

▶ În ziua de 11 septembrie 2022, în satul Țepeșeni din județul Neamț, a avut loc resfințirea Bisericii „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”. Sfântul locaș a fost resfințit de Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor.

▶ Sărbătoarea Înălțării Sfintei Cruci a adunat mulțime de credincioși din părțile Neamțului la hramul Mănăstirii „Înălțarea Sfintei Cruci” din Brusturi. Sfânta Liturghie cu ocazia hramului mănăstirii a fost oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, în altarul de vară al așezământului monahal, înconjurat de soborul de preoți și diaconi. La finalul Sfintei Liturghii, diaconul Iustinian Ailenei, viețuitor al mănăstirii, a

fost hirotosit arhidiacon, pe seama Mănăstirii „Înălțarea Sfintei Cruci” - Brusturi.

▶ În urma amplelor lucrări de restaurare realizate în ultimii ani, Biserica „Sfântul Nicolae” din localitatea Hlipiceni, județul Botoșani, a fost resfințită joi, 15 septembrie, de un sobor de opt ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române. Slujba de târnosire și Sfânta Liturghie au fost săvârșite de IPS Părinte Teofan, Arhiepiscopul Iașilor și Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, împreună cu PS Antonie,

Episcop de Bălți, PS Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud, PS Visarion, Episcopul Tulcii, PS Ieronim, Episcopul Daciei Felix, PS Macarie, Episcopul Ortodox al Europei de Nord, PS Varlaam Ploieșteanul, Episcop Vicar Patriarhal și PS Damaschin Dorneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților. Ca o încununare a întregii activități pastorale, misionare și administrative, Părintele Ciprian Grădinaru a primit Crucea Patriarhală pentru clerici, cea mai înaltă distincție a Patriarhiei Române. Totodată, ctitorii și binefăcătorii parohiei au fost răsplătiți de Mitropolitul Moldovei și Bucovinei cu distincții de vrednicie.

▶ Zeci de credincioși botoșăneni, alături de cadre medicale și de oficialități locale și județene, au participat duminică, 18 septembrie, la sfințirea picturii și a lucrărilor interioare ale Bisericii ocrotită de Sfântul Apostol Andrei și Sfântul Ierarh Nectarie Taumaturgul, aflată în incinta Spitalului de copii Botoșani. Pentru efortul depus la înfrumusețarea bisericii, părintele paroh Marius Ceobanu a primit din partea ⇒

⇒ Înaltpreasfințitului Părinte Teofan distincția „Crucea Moldavă pentru clerici”, cea mai mare distincție a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei.

▶ Duminică, 25 septembrie 2022, Biserica „Intrarea Maicii Domnului în Templu” din centrul municipiului Iași a fost resfințită după un proces de consolidare și reabilitare, care a ținut patru ani. Sfântul locaș a fost resfințit de Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, dimpreună cu Preasfințitul Părinte Veniamin, Episcopul Basarabiei de Sud. Pentru eforturile depuse la restaurarea bisericii, preotul paroh Daniel Isai a primit cea mai mare distincție a Mitropoliei Moldo-

vei și Bucovinei, „Crucea Moldavă”. De asemenea, binefăcătorii parohiei au fost răsplățiți cu distincții de vrednicie.

▶ Sâmbătă, 24 septembrie 2022, la Biserica „Adormirea Maicii Domnului” din localitatea Schitu Duca, Protopopiatul Iași III, a avut loc sfințirea casei sociale a parohiei. Slujba de binecuvântare a fost oficiată de Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor. La sfârșitul slujbei, părintele Dan Pădure a primit rangul de iconom stavrofor. De asemenea, primarul Grigore Corciovă, doamnele preotese Andreea Pădure și Doina Dumbravă, membrii

Consiliului parohial și cei care au sprijinit lucrările de ridicare a casei sociale au primit distincții de vrednicie.

▶ La începutul lunii octombrie, de sărbătoarea Acoperământului Maicii Domnului, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, s-a aflat în mijlocul credincioșilor din Parohia „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” Hălțeni, comuna Șipote, județul Iași. Cu prilejul vizitei sale, ierarhul a binecuvântat un altar de vară ridicat în curtea locașului de cult. Pentru meritele deosebite cultivate de-a lungul vremii în comunitate, precum și pentru efortul depus la ridicarea altarului de vară, părintele paroh Mihail-Benone Straton a primit Crucea „Sfântului Ierarh Dosoftei”. Totodată, cei care au contribuit la construcția locașului au fost răsplățiți cu distincții de vrednicie.

▶ În Duminica a XIX-a după Rusalii, în care s-a făcut pomenire despre Predica de pe munte și iubirea vrăjmașilor, Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie a fost săvârșită de către Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, dimpreună cu slujitorii Catedralei Mitropolitane din Iași. Înainte de Binecuvântarea Mare, ierarhul l-a hirotesit pe psaltul Ionuț Prodan într-un ipodiaton, iar pe tânărul Teodor Pascariu într-un citeț.

▶ În Duminica a XIX-a după Rusalii, 2 octombrie 2022, Biserica „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” din Cut - Dumbrava Roșie, județul Neamț, a primit veșmântul sfințirii. Slujba de târnosire a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor.

▶ Școala Gimnazială din Balș, ⇒

⇒ județul Iași, a îmbrăcat veșmântul bucuriei și al binecuvântării. Luni, 3 octombrie 2022, Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, a săvârșit slujba de sfințire a noului corp de clădire al școlii.

▶ Miercuri, 5 octombrie 2022, de Ziua Educației, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a binecuvântat noua clădire a Liceului „Varlaam Mitropolitul” din Iași. La eveniment au participat reprezentanți și invitați ai Centrului Eparhial Iași, ai Inspectoratului Școlar Județean Iași, cadre didactice și elevii liceului. La final, Părintele Mitropolit Teofan a dăruit Comunității „Varlaam”, ca semn de binecuvântare, o icoană cu chipul Maicii Domnului, întru amintirea acestui moment de bucurie pentru profesorii și elevii liceului.

▶ În Duminica dinaintea hramului Sfintei Cuvioase Parascheva, 9 octombrie 2022, Sfânta Liturghie de la Catedrala Mitropolitană a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi.

▶ Raclele cu moaștele Sfinților Parascheva și Paisie au fost aduse în ziua de duminică, 16 octombrie

2022, în interiorul Catedralei Mitropolitane. În acest context, Sfânta Liturghie a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, afară, pe scena special amenajată în curtea Ansamblului Mitropolitan.

▶ În Duminica a XXI-a după Rusalii, 16 octombrie 2022, biserica Mănăstirii „Piatra Sfântă” Tărăța din Bârnova, având hramul „Nașterea Maicii Domnului”, a fost sfințită. Slujba de târnosire a fost săvârșită de Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, dimpreună cu Preasfințitul Părinte Veniamin, Episcopul Basarabiei de

Sud, și Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Pentru a marca acest eveniment deosebit, obștea Mănăstirii Putna, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a Înaltpreasfințitului Părinte Teofan și a Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Calinic, cu sprijinul părintelui stareț Melchisedec Velnic, a oferit mănăstirii ieșene zilele trecute, în dar, un fragment din moaștele Sfântului Iacob Putneanul (o părticică din mâna dreaptă a sântului), iar, cu acest prilej, biserica a primit ca al doilea ocrotitor pe sântul ierarh. Pentru întreaga sa lucrare săvârșită la Mănăstirea „Piatra Sfântă”, părintele stareț Cristofor Ruxandu a primit cea mai mare distincție a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, „Crucea Moldavă”. De asemenea, sprijinitorii așezământului monahal au primit distincții de vrednicie și o ediție a Sfintei Scripturi. Tot la finalul Sfintei Liturghii, cei trei ierarhi, precum și părintele stareț, au primit din partea municipalității și a cetățenilor din Iași, prin intermediul primarului Mihai Chirica, o diplomă de recunoștință. ⇒

⇒ ▶ Credincioșii din comuna ieșeană Todirești au, începând din data de 23 octombrie 2022, un nou sfânt locaș. Biserica Parohiei „Nașterea Maicii Domnului” și „Sfinții Împărați Constantin și Elena” a fost târnosită de Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei. Având în vedere contribuția importantă la construcția noului locaș de cult, precum și activitatea rodnică din cadrul parohiei, părintele Ovidiu-Constantin Zapan, actualul paroh, și părintele Ioan Baci, au primit distincția mitropolitană „Crucea Sfântului Ierarh Dosoftei”. În același timp, cei care au susținut ridicarea bisericii din Todirești, devenind ctitori, au primit din mână chiriarhului distincții de vrednicie.

▶ Duminică după-amiază, 23 octombrie 2022, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, a sfințit noul centru social-misionar din cadrul Parohiei „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” Belcești, județul Iași. Așezământul a fost închinat Sfântului Mucenic Haralambie. Pentru coordonarea și realizarea noului centru parohial,

părintele paroh Mihai Zaharia a primit din partea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Teofan distincția Crucea „Sfântului Ierarh Iosif cel Milostiv”.

▶ Miercuri, 26 octombrie 2022, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, dimpreună cu un sobor de stareți, preoți și diaconi, a slujit la hramul Mănăstirii Pângărați, aducând prinos de cinstire Sfântului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorătorul de Mir.

▶ Biserica Parohiei „Sfântul Nicolae” din comuna Popricani, jude-

țul Iași, a primit sâmbătă, 29 octombrie 2022, veșmântul resfințirii. Slujba de târnosire a fost săvârșită de Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor. Ca răsplată pentru întreg efortul depus la restaurarea locașului de rugăciune, părintele paroh Gabriel Zamfir a fost hirotesit întru iconom stavrofor. Totodată, familia Nicolae și Liliana Ana Burcuș a fost răsplătită cu „Crucea Moldavă”, iar credincioșii care au contribuit la refacerea bisericii au primit distincții de vrednicie.

▶ Biserica „Acoperământul Maicii Domnului” din satul Vânători, comuna Popricani, județul Iași, a fost sfințită duminică, 30 octombrie 2022. Slujba de târnosire a fost săvârșită de Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, alături de Preasfințitul Părinte Antonie, Episcop de Bălți, înconjurați de un sobor de preoți și diaconi. Pentru efortul depus la zidirea lăcașului de cult, părintele paroh Alexandru Roman a fost ridicat la rangul de iconom stavrofor.

Părintele Lucian Mocănașu a trecut la cele veșnice

Sâmbătă, 29 octombrie 2022, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, împreună cu un sobor de preoți și diaconi, au săvârșit slujba înmormântării părintelui Lucian Mocănașu de la Parohia Negulești, comuna Piatra Șoimului, județul Neamț.

În cuvântul de final, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan a subliniat faptul că, prin întreaga sa viață, părintele Lucian a fost un om al Învierii: „Îl putem așeza pe părintele Lucian în trei stări: om al Învierii pe de-o parte, în al doilea rând om al Spovedaniei și al Liturghiei și, în al treilea rând, om al cântării. Faptul că s-a născut în zi de Paști, faptul că a simțit boala necruțătoare că-i atinge trupul, în special în perioada pascală a acestui an, arată traiectoria pe care l-a așezat Dumnezeu – și anume să fie om al Învierii. Parti-

pând părintele Lucian la slujba înmormântării atâtor oameni, de-a lungul atâtor ani cât a păstorit aici, a fost cuprins de această Lumină a Învierii, pe care a încercat să o așeze în inima celor care prohodau, precum facem noi astăzi. De aceea, gândul părintelui către familie și către noi este: «Nu vă întristați precum cei care nu au nădejde, pentru că Hristos a Înviat, iar dacă El a Înviat, moartea noastră nu este decât mutare.»

Părintele Lucian Mocănașu s-a născut la 15 aprilie 1963, în noaptea Învierii, în localitatea Dragomirești, județul Vaslui, din părinții Grigore și Anica, fiind primul dintre cei patru copii. A urmat școala generală din comună, apoi liceul în Puiesti, lângă Bârlad, iar în 1980 a fost admis la Seminarul Teologic Neamț.

După absolvirea seminarului a slujit câțiva ani în Eparhia Romanu-

lui și Hușilor, stabilindu-se în județul Neamț în anul 1992. La Negulești, în preafumoasele ținuturi ale Neamțului, părintele Lucian a muncit cu zel neostoit. A ridicat din temelie o biserică și un ansamblu cu centru social-pastoral.

Preasfințitul Timotei Prahoveanu, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor, amintea despre părintele Lucian ca fiind *un apostol dintr-un veac zbuciumat*. „Apostol al generației sale, preot de nobilă factură, îndrăgostit de Liturghie, muzică, tradiții populare, de costumul național și lumea satului, părintele Lucian Mocănașu rămâne o *icoană smerită* a lumii rurale, niciodată în contradicție cu alții, niciodată plin de sine, neținând minte răul, niciodată potrivnic ori răuvoitor”.

Campania „Ghiozdănelul tău – bucuria mea” a ajuns la final

Campania social-filantropică și educațională „Ghiozdănelul tău – bucuria mea” derulată de Biroul de Asistență Socială al Protopopiatului Iași II, cu binecuvântarea Preacucernicului Părinte Protopop Marius Daniel Profir s-a desfășurat în perioada 25 august – 2 septembrie 2022.

50 de copii au pășit cu încredere și curaj în prima zi de școală, pentru că au primit ghiozdane echipate conform cerințelor pentru fiecare clasă din ciclul primar și gimnazial. În plus, s-au oferit fiecărui copil un dar surpriză, atât de binevenit pentru ei, constând într-un trening și un set de șosete.

Sâmbătă, 3 septembrie 2022, am poposit în patru comunități: Parohia Curagău, Parohia Cozia, Parohia Scoposeni și Parohia Cilibiu, unde preoții parohi, așteptându-ne, au cerut ajutorul și binecuvântarea lui

Dumnezeu pentru copiii aflați la biserică, rostind rugăciunile rânduite la început de an școlar. În după-amiaza zilei, au fost împărțite și ghiozdănele pregătite pentru copiii beneficiari ai Biroului de Asistență Socială al Protopopiatului Iași II.

Alese mulțumiri părintelui paroh Ionel Roată, de la Parohia cu hramu-

rile „Sfântul Cuvios Antonie cel Mare” și „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” din Iași, dăruitorul de seamă al acestei campanii, doamnei Constanța Pădurariu și tuturor celorlalți care din puținul lor au făcut să fie mai mult prin implicarea lor. (Asistent social Ionela Brînză-Abunei)

La Iași a avut loc cel de-al IX-lea Congres al Facultăților de Teologie din Patriarhia Română

In perioada 19-21 octombrie 2022, Iașul a devenit gazda decanilor, directorilor de școli doctorale și departamente din cadrul Facultăților de Teologie Ortodoxă din țară. Evenimentul academic, organizat cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și cu sprijinul Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Teofan, a avut ca temă „Învățământul teologic supe-

rior românesc în cei 30 de ani de libertate: evaluare și perspective”.

Manifestările Congresului Național al Facultăților și Departamentelor de Teologie din Patriarhia Română au început joi dimineață, 19 octombrie, cu săvârșirea unei slujbe de Te Deum în Sala Ecclesia, de către Preasfințitul Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor, cel care a și ros-

tit un mesaj de binecuvântare din partea Mitropolitului Moldovei și Bucovinei la deschiderea lucrărilor congresului. De asemenea, părințele decan Ion Vicovan, gazda ediției din acest an, a ținut un cuvânt de bun venit tuturor decanilor și profesorilor prezenți, menționând în același timp importanța acestor întâlniri, edificatoare pentru învățământul teologic. ➔

⇒ Totodată, pr. prof. univ. dr. Nicușor Beldiman, profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Patriarhul Iustinian” din București și consilier patriarhal în cadrul Sectorului Teologic-Educațional al Patriarhiei Române, a dat citire mesajului transmis de Preafericitul Părinte Patriarh Daniel, numit „Misiunea Teologiei în slujirea Bisericii este explicitare a Revelației divine și călăuzire pentru viața creștină”.

În continuare, după alocuțiunea de bun venit rostită de rectorul Universității „Alexandru Ioan Cuza”, prof. univ. dr. Tudorel Toader, precum și după prezentarea oferită de președintele Autorității Naționale pentru Calificări, prof. univ. dr. Tiberiu-Gabriel Dobrescu, s-au susținut trei referate care au oferit participanților oportunitatea de a analiza și dezbate diferite specificități din învățământul teologic universitar.

Primul referat – „Parcursul tânărului teolog de la elev seminarist la licențiat în teologie, între limitările curriculumului național și expectativele mediului universitar” – a fost prezentat de pr. lect. dr. Liviu Vidican-Manci de la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca. Următoarea susținere a fost făcută de pr. prof. univ. dr. Mihai Himcinschi, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, care a vorbit despre „Trei decenii de învățământ teologic universitar postdecembrist. Analize și perspective”. Cel de-al treilea referat a fost ținut de conf. univ. dr. Adrian Lemeni, directorul Școlii Doctorale a Facultății de Teologie Ortodoxă „Iustinian Patriarhul” din București, și a avut ca titlu „Repere actuale ale studiilor doctorale din cadrul învățământului teologic

universitar românesc”.

Vineri, 21 octombrie, ziua a început cu două ședințe de lucru la care au fost prezenți directorii de departament și directorii școlilor doctorale. În cadrul întâlnirilor, moderate de conf. univ. Adrian Lemeni și pr. prof. univ. dr. Cristinel Iojă, s-au discutat diferite aspecte specifice activității universitare.

La ultima parte a evenimentului a fost prezent și Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Teofan, care le-a vorbit părinților decani și directori despre relația duhovnicească pe care școala teologică trebuie să o aibă cu tânărul student, viitorul slujitor al Bisericii lui Hristos.

Congresul Național al Facultăților de Teologie din Patriarhia Română s-a încheiat cu redactarea unui document ce cuprinde concluziile lucrărilor din această perioadă.

Au debutat lucrările Simpozionului „Tradiția patristică în actualitate”

În zilele de 29 și 30 septembrie 2022, la Muzeul Mitropolitan din Iași, a avut loc prima ediție a simpozionului științific „Tradiția patristică în actualitate”. Evenimentul a fost organizat de Centrul de Studii Patristice „Sfântul Maxim Mărturisitorul” al Arhiepiscopiei Iașilor. Prelegerile au fost susținute de cercetători afiliați instituțiilor academice din mai multe centre universitare ale țării, precum și din străinătate, iar lucrările vor fi editate într-un volum ce va fi publicat la Editura Doxologia.

La deschidere a fost invitat să ia

cuvântul pr. prof. dr. Ion Vicovan, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași. Tema generală a Simpozionului a

fost „Isihasmul bizantin, istorie și spiritualitate”, la care s-au adăugat și alte subiecte de interes pentru studiile patristice și istorice actuale.

Prezentare de carte și miniconcert dedicat Sfintei Cuvioase Parascheva, la Librăria Doxologia

Marți, 11 octombrie 2022, a avut loc un nou eveniment din seria de întâlniri desfășurate sub genericul „Ne vedem la Mitropolie”. Astfel, Librăria Doxologia, a găzduit prezentarea volumului „Canoane pe cele 8 glasuri la Sfânta Cuvioasă Parascheva de la Iași”, eveniment mo-

derat de pr. prof. dr. Dragoș Bahrim și lect. dr. Adrian Sîrbu.

În cadrul acestei manifestări culturale o parte din canoanele regăsite în acest volum au fost interpretate la începutul evenimentului de către Corul „Basileus” al Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” Iași, dirijat de arhid.

prof. Mihai Ursache.

Textul și partiturile din această carte au fost alcătuite după melosurile bisericești încetățenite, îndeosebi după cele aghiorite și scrise în Sfânta și Marea Mănăstire a Vatoipedului din Sfântul Munte al Atonului, în luna iulie a anului 2022.

Conferința „Experiențe și împărtășiri liturgice și pastorale din viața Bisericii” la Facultatea de Teologie din Iași

În perioada 12-13 octombrie 2022, Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” a primit în mijlocul comunității academice din Iași pe Înaltpreasfințitul Părinte Gheorghios, Mitropolit

de Kitrous, Katerini și Platamonas, și pe Preasfințitul Părinte Agathonis, Episcop de Arousa și Tanzania Centrală.

Astfel, în ajunul sărbătorii dedicate Sfintei Cuvioase Parascheva

de la Iași, studenții Facultății de Teologie au participat la conferința intitulată „Experiențe și împărtășiri liturgice și pastorale din viața Bisericii” susținută de cei doi invitați. În cadrul acesteia, au fost prezentate ➡

⇒ și împărtășite atât aspecte ce țin de provocările liturgico-pastorale, cât și de bucuriile duhovnicești pe seama comunităților ce aparțin de Mitropolia de Kitrous, Katerini și Platamonas, dar și de cea a creștinilor ortodocși din Tanzania.

Atât Înaltpreasfințitul Părinte Gheorghios, cât și Preasfințitul Părinte Agathonic, au adresat un cuvânt de mulțumire Preacucernicului Părinte Decan al Facultății de Teologie, Ion Vicovan, pentru invitația și oportunitatea de a împărtăși din experiențele lor pastorale. În cadrul

prezentării lor a fost vizionat un scurt documentar cu privire la viața liturgică și misionară din diferitele comunități bisericești ale Republicii Africane. Fiecare persoană din sală a putut remarca fervoarea, căutarea autentică și exprimarea în chip specific a nevoilor spirituale și de credință ale locuitorilor tanzanieni. S-a putut sesiza, de asemenea, atașamentul acestora față de viața creștină mărturisită și practică în sens ortodox. Convinși fiind de frumusețea ortodoxiei, aceștia se convertesc în număr considerabil, parti-

cipând la Tainele de inițiere și la Sfintele Liturghii împreună cu „toată casa lor”.

În încheierea evenimentului, Preasfințitul Părinte Agathonic a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, pentru sprijinul acordat Bisericii lui Hristos din Tanzania, subliniind importanța comuniunii bisericești, duhovnicești și liturgice, spre împărtășirea împreună de harul și binecuvântarea lui Dumnezeu.

Început de an școlar la Seminarul Teologic „Sfântul Vasile cel Mare” și la Școala „Varlaam Mitropolitul”

Cu emoții și bucurie, elevii Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” din Iași au luat parte luni, 5 septembrie 2022, la festivitatea de deschidere a noului an școlar. Evenimentul a început cu săvârșirea Sfintei Liturghii în paraclisul școlii, de către Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bu-

covinei. Tot pe 5 septembrie, Părintele Mitropolit a luat parte la ceremonia de deschidere la Școala „Varlaam Mitropolitul”.

La Seminarul Teologic din Iași, noul an școlar a început cu săvârșirea Sfintei Liturghii la paraclisul liceului, de către un sobor de preoți și diaconi dimpreună cu IPS Mitropolit Teofan. În cadrul Liturghiei,

teologul Claudiu Țibucanu a primit hirotonia întru diacon, iar, la finalul slujbei, trei cadre didactice: prof. dr. Carmen Dura, prof. dr. Ioana Măriuței și prof. dr. Doina Balan au primit distincția „Crucea Sfântului Ierarh Dosoftei” pentru întreaga activitate rodnică desfășurată la catedră.

În cuvântul adresat către profesori și seminariști, Părintele Mitro-

⇒ polit a menționat că viața elevilor trebuie să se ghideze după Cuvântul lui Dumnezeu. În continuare, chiarul a mers în vizită la clasele a IX-a din școală, binecuvântându-i pe noii elevi seminașiți.

Începând cu acest an școlar, părintele Dragoș Bahrim, cel care a condus timp de 23 de ani școala teologică ieșeană, a predat conducerea seminarului părintelui Constantin Simiraș pentru un mandat de trei ani, urmând ca părintele profesor să primească o altă misiune: să coordoneze un centru de traduceri patristice.

În continuare, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei a fost prezent la Școala „Varlaam Mitropolitul”, unde a participat la evenimentele dedicate începutului anului școlar și la slujba de Te Deum, rostind un cu-

vânt de binecuvântare și îndemnându-i pe elevii și părinții prezenți să-și împlinescă de-a lungul vieții lor „cele trei demnități: cariera profesională, cariera în familie și cariera de bun creștin și român”.

Debut de an școlar sub semnul binecuvântării arhieresti la Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Sfântul Gheorghe” din Botoșani

Un nou început, noi promisiuni ale elevilor, un nou pas pentru profesori, noi așteptări din partea tuturor, prilejuate de deschiderea anului școlar. Anul acesta, pe lângă cele amintite, ne-a fost dat tuturor, elevi, părinți, profesori și preoți slujitori ai Seminarului Teologic Liceal Orto-

dox „Sfântul Gheorghe” din Botoșani, să trăim cu emoție și bucurie sportivă deschiderea cursurilor pentru anul școlar 2022-2023, avându-l în mijlocul nostru pe PS Părinte Nichifor Botoșăneanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor.

Momentul solemn l-a constituit oficierea slujbei de Te Deum de

către PS Părinte Nichifor Botoșăneanul, alături de un sobor de preoți și diaconi, după călduroasa primire făcută de cei mai mici membri ai instituției noastre, copiii din grupa mare din cadrul Seminarului.

Conducerea Seminarului a subliniat în prezentare o mică parte din misiunea, activitatea și proiectele ⇒

⇒ școlii: nou înființata specializare de științe sociale cu profil umanist, din cadrul seminarului; Proiectul de „Mentorat” care a prins contur de 4 ani în școala noastră, inițiat cu binecuvântarea IPS Teofan; proiectele europene, realizate și implementate (o parte în curs de implementare) cu succes la nivelul instituției noastre: „Rose”, „Erasmus+”, „Singing and living” etc.; toate contribuind în menținerea și recunoașterea calității învățământului din școala noastră și

la nivel județean, precum și în valorificarea actului educațional și al formării în spiritul valorilor teologice.

La finalul momentului solemn de slujire, au urmat pe rând alocuțiunile celor prezenți, în mod deosebit, reținând atenția, cuvântul plin de substanță și realism duhovnicesc al PS Părinte, Nichifor Botoșăneanul, demn de asumat de elevii școlii noastre.

Evenimentul festiv din cadrul deschiderii anului școlar s-a înche-

iat cu un alt moment emoționant: slujba de hirotesie a precuceruicului preot Irinel-Constantin Puiu, preot spiritual la STLO „Sfântul Gheorghe” Botoșani, în rangul de iconom stavrofor, de către PS Părinte Nichifor Botoșăneanul, distincție oferită de IPS Părinte Mitropolit Teofan, ca semn de prețuire și binecuvântare a activității pastoral-misionare, precum și a școlii noastre.

IPS Părinte Teofan, la deschiderea anului universitar de la UAIC: „Să fie un an bineplăcut Domnului!”

În Aula Magna „Mihai Eminescu” din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași a avut loc luni, 26 septembrie 2022, Festivitatea de deschidere a noului an universitar. La evenimentul academic a participat și Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei.

Alături de Înaltpreasfinția Sa, au mai fost prezenți la eveniment prof. dr. Tudorel Toader, rectorul instituției de învățământ, primarul Iașului, Mihai Chirica, președintele Consiliului Județean, Costel Alexe, dar și profesori, studenți și oficialități din cadrul altor instituții.

În cuvântul adresat, Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Teofan le-a urât succes studenților și profesorilor în noul an universitar, dorindu-le ca acest început de drum, precum și întregul parcurs să fie un timp bineplăcut lui Dumnezeu.

Consfătuirea profesorilor de religie, la Iași

Cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, sala „Iustin Moisescu” a Centrului Eparhial Iași a găzduit, în ziua de 29 septembrie 2022, consfătuirea profesorilor de religie din județul Iași.

În deschiderea evenimentului, doamna inspector de religie, prof. dr. Denisia Elena Mănoiu, a subliniat importanța acestei întâlniri și i-a invitat să ia cuvântul pe domnul Vasile Timiș, inspector școlar general de religie, și pe părintele profesor George

Jambore, inspector patriarhal în cadrul Sectorului teologic-educațio-

nal al Patriarhiei Române. Părintele George Jambore a transmis ⇒

⇒ binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, și le-a recomandat profesorilor de religie să se adreseze copiilor cu dragoste, răbdare, smerenie, blândețe și sinceritate, în timp ce domnul Vasile Timiș a precizat faptul că profesorul de religie trebuie să abordeze didactic și spiritual activitățile/cunoștințele, astfel încât acestea să poată fi eficient contextualizate în viețile elevilor. La eveniment au participat și profesori de la celelalte culte, ai căror reprezentanți au subliniat importanța pregătirii în actul didactic, implicarea continuă în vederea întăririi orei de religie în școală.

În cadrul activității, Inspectoratul Școlar Județean Iași a acordat diplome de excelență pr. dr. Cristian-Alexandru Barnea, consilierul sec-

torului Învățământ al Arhiepiscopiei Iașilor, în semn de recunoștință pentru implicarea în promovarea orei de religie în comunitate, în cadrul dialogului Biserică - Școală - Familie, pr. dr. Dragoș Bahrim, pentru activitatea desfășurată pe parcursul celor 23 de ani în calitate de director al Seminarului Teologic Ortodox „Sfântul Vasile cel Mare” din Iași, precum și reprezentanților Cercului metodic nr. 7 pentru activitățile remarcabile desfășurate în anul școlar 2021-2022.

În continuare, importanța legăturii dintre Școală și Biserică, dintre catedră și amvon a fost abordată de către pr. dr. Bogdan Racu, inspector pentru cateheză din cadrul Arhiepiscopiei Iașilor, care a subliniat necesitatea colaborării dintre preotul de parohie și profesorul de religie.

Doamna inspector Denisia Elena Mănoiu a prezentat aspecte ce țin de anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii, diagnoza procesului educațional pentru disciplina religie, retrospectivă pentru anul școlar 2021-2022, a adus în atenția profesorilor de religie cadrul normativ privind organizarea orei de religie pentru anul școlar 2022-2023, a subliniat o serie de priorități ale educației religioase în anul școlar 2022-2023, precum și recomandări ce vizează creșterea calității educației prin ora de religie.

În final, s-au adresat mulțumiri invitaților pentru participare, iar profesorii de religie au fost felicitați pentru activitatea didactică din anul școlar precedent, fiind asigurați de tot sprijinul necesar din partea Inspectoratului Școlar Județean Iași.

IPS Teofan către studenții și cadrele didactice de la Universitatea de Arte: „Să vă dăruiască Dumnezeu un an universitar plin de odihnă sufletească!”

La Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași, la sediul Rectoratului Universității - Casa Balș, în Sala „Eduard Caudella”, a avut loc, în ziua de 3 octombrie 2022, Festivitatea de deschidere a anului universitar 2022-2023. La eveniment a participat și Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, care a adresat un cuvânt de binecuvântare.

De asemenea, au fost prezenți și reprezentanții conducerii Universității, studenți și cadre didactice, dar și membri ai celorlalte instituții de învățământ superior din Iași, oficialități locale și județene.

Un nou an universitar la Facultatea de Teologie din Iași

Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași a început noul an universitar în ziua de 3 octombrie 2022, prin rugăciune și mulțumire aduse lui Dumnezeu la Sfânta Liturghie, la Catedrala Mitropolitană din Iași. Slujba a fost săvârșită de către Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor, dimpreună cu cadrele didactice clericale ale instituției de învățământ. În cadrul Sfintei Liturghii a fost pomenit și pr. prof. Dumitru Stăniloae, cel care dă numele facultății ieșene, precum și profesorii care au trecut de-a lungul timpului la cele veșnice.

Ierarhul Hușilor a arătat că insistența de a cultiva cele spirituale ne modelează gândirea și întreaga viață. La final, părintele prof. univ. dr. Ion Vicovan a mulțumit Părintelui Episcop pentru slujire și le-a adresat studenților un cuvânt de bun venit.

În acea după amiază, Mitropoli-

tul Moldovei și Bucovinei s-a întâlnit în sala „Iustin Moiescu” din cadrul Ansamblului Mitropolitan cu studenții primului an de studiu de la cele trei specializări ale facultății: Teologie Pastorală, Asistență Socială și Artă Sacră. Ierarhul le-a adresat un cuvânt de binecuvântare și le-a dăruit la sfârșit volumul „Facultatea de Teologie în misiunea Bisericii”: „Voi ați venit acum de pe băncile liceelor, din seminarii, cu binecuvântarea părinților, care v-au așezat în mâna decanului, în mâna profesorilor, în căușul mâinii mitropolitului, și îmi exprim nădejdea că Dumnezeu ne va ajuta să facem un spațiu adecvat încât voi să nu vă degradați, căci degradarea cuprinde sufletul omului. Ați venit aici cu credință, cu nădejde, cu dorurile voastre, o să plecați peste trei sau patru ani, iar sufletele voastre, în general curate, sperăm să nu se degradeze în această perioadă. Poate în acest spațiu o să creșteți: Sfânta Paras-

cheva alături, Catedrala Mitropolitană, acești credincioși minunați pe care o să-i întâlniți anii aceștia. Veți deveni preoți, veți deveni creștini mireni cu studii teologice, iar oamenii aceștia pe care îi vedem la biserică așteaptă de la noi lucruri uimitoare. Așteaptă să nu îi dezamăgim, că de multe ori îi dezamăgim prin propriile noastre slăbiciuni. Părinții profesori, personalul auxiliar, și noi, cu slujirea pe care o avem la Centrul Eparhial în legătură cu voi, ne dorim să vă ajutăm să împliniți aceste trei lucruri care sunt și fundament, și desfășurare, și finalitate a prezenței voastre aici: o viață liturgică adâncă, o viață duhovnicească aleasă și o viață academică înaltă”.

În acest an sunt înmatriculați 933 de studenți: 674 la studiile de licență, 214 la master și 45 la școala doctorală. De asemenea, anul I cuprinde 206 studenți: 133 la Teologie Pastorală, 47 la Asistență Socială și 26 la Artă Sacră.

Formal de deschidere a anului universitar, la Colegiul „Sfântul Nicolae”

Marți, 27 septembrie 2022, în sala „Justin Moisescu” a Ansamblului Mitropolitan, a avut loc „Formalul de Bun Venit” la Colegiul „Sfântul Nicolae”, evenimentul care marchează începutul unui nou an plin de activități filantropice, educative și recreative.

Ediția de anul acesta a fost una atipică, întrucât a cuprins, pe lângă anunțarea obiectivelor spre care membrii Colegiului „Sfântul Nicolae” vor ținti în acest nou an universitar, și decernarea de premii pentru cei mai implicați voluntari din anul universitar precedent. S-au acordat titluri precum: „voluntarul anului junior” - Marian Moisa, „voluntarul anului senior” - Ioan Dolhescu, „voluntara anului” - Flavia Vlăișan, „comisia anului” - Comisia Proiecte, „coordonatorul anului” - Stelian Scurtu, „psaltul anului” -

Claudiu Cheoartă, „fundraiser-ul anului” - Răzvan Melnic, „cel mai original voluntar” - Narcis Florea și „proiectul anului” - Cantina mobilă „Sfântul Nicolae”.

Evenimentul a fost înfrumusețat de o serie de cântări interpretate de Grupul Psaltic „Sf. Iosif cel Milostiv” al Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași precum și de câteva gânduri rostită de invitații speciali.

Cuvintele de folos, care să ghideze spre un bun început, le-au fost adresate participanților de pr. Cristian-Alexandru Barnea - consilierul Sectorului de Învățământ al Arhiepiscopiei Iașilor, Constantin-Iulian Damian - prorector al Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, pr. Bogdan Racu - inspector eparhial și responsabil al Biroului de Catehizare al Arhiepiscopiei Iașilor, pr. Lucian Filip - directorul Centrului de

Formare Continuă al Arhiepiscopiei Iașilor și pr. Bogdan Țifrea - redactor-șef la Radio Trinitas.

La finalul serii, doi membri ai echipei de lucru CSN au transmis câteva idei despre ceea ce s-a întâmplat în anul universitar precedent și ce se va petrece pe viitor.

Comunitatea academică este structurată în jurul nevoii de formare a viitorilor preoți ai Bisericii. Ea nu doar oferă ospitalitate pentru trup, ci și pentru suflet, rațiunea principală fiind cea legată de nevoia Bisericii de a avea preoți bine pregătiți, familiarizați cu practica pastorală complexă a unei Bisericii vii din secolul XXI. Fiecare membru face parte dintr-o comisie (liturgică, misionară, culturală, timp liber, imagine și comunicare media, administrativă, proiecte) condusă de un coordonator, ales dintre membrii comisiei.

„Omul vorbește cu Dumnezeu prin rugăciune” – pregătire pentru cateheze demonstrative în cadrul Protopopiatului Iași II

În data de 19 septembrie 2022, în cadrul Protopopiatului Iași II, s-a desfășurat atelierul catehetic pentru pregătirea catehezelor demonstrative care vor fi susținute de preoți în anul 2022. Activitatea s-a desfășurat prin îndrumarea Părintelui Inspector de cateheză al Arhiepiscopiei Iașilor, pr. dr. Bogdan Racu.

Întâlnirea a avut scop principal aprofundarea ideii de cateheză. La începutul activității, a fost prezent părintele protopop dr. Marius Daniel Profir, care a subliniat faptul că activitatea catehetică din acest an este o continuare a activității cate-

hetice desfășurate în protopopiat, cuprinzând cursul de formare pentru preoți și cateheze demonstrative la parohii, pe lângă celelalte evenimente cu caracter catehetic din cadrul Protopopiatului Iași II. Părintele Inspector Bogdan Racu a expus pe scurt care este scopul activității și faptul că se dorește ca activitatea catehetică să devină o lucrare constantă în cadrul parohiilor, folosind deopotrivă mijloace clasice și moderne pentru transmiterea învățăturilor de credință ortodoxă.

Din cadrul Protopopiatului Iași II au fost prezenți nouă preoți care au fost activ implicați atât în activitatea

catehetică prezentată, cât și în dezbaterile privind modalitatea cea mai potrivită de a transmite cu cât mai multă ușurință, într-un mod organizat, cunoștințe catehetice către enoriași. Astfel, preoții prezenți s-au pregătit ca în cursul lunilor următoare să susțină câte o cateheză demonstrativă în cadrul parohiilor pe care le păstoresc.

Trainingul catehetic propriu-zis s-a desfășurat în trei etape. Prima etapă a fost susținerea unei cateheze cu titlul „Omul vorbește cu Dumnezeu prin rugăciune”, susținută pr. Iulian Vornicu, responsabil cu cateheza în cadrul Protopopiatului Iași II. ➔

⇒ În a doua etapă, părintele inspector a prezentat celor de față activitatea catehetică ca parte a misiunii preoțești în parohii. A treia etapă a constat în faptul că fiecare dintre cei prezenți au prezentat scopul pentru care și-au ales tema pe care o vor prezenta la parohie, rezultatele vizate și modul cum își propun să-i

apropie pe enoriași de învățatura de credință.

Au fost foarte interesante intervențiile avute de preoți cu privire la modul cum se face rugăciunea în cadrul parohiei, de către enoriași, dar și emoționantă a fost prezentarea programului de rugăciune pe care fiecare preot îl face ca și rugă-

ciune personală, ca și canon de îndeplinit pentru slujirea preoțească. S-a prezentat un program echilibrat bazat pe experiență, dar și pe dorința de a sluji și a vorbi cu Dumnezeu. S-a pornit de la cuvintele Sfințelor Scripturi și ale Sfinților Părinți cu privire la timpul și modul în care se face rugăciunea.

Curs catehetic la Roznov

O nouă etapă a cursurilor de perfecționare în activitatea catehetică a preoților din Arhiepiscopia Iașilor a avut loc luni, 12 septembrie 2022, la Protopopiatul Roznov.

Preoți din protopopiatele Piatra-Neamț și Roznov, majoritatea fiind cei desemnați să susțină cateheze demonstrative în cercurile pastorale în următoarele două luni, au luat parte la un curs de perfecționare organizat pe trei paliere: in-

troductivă, practică și metodică.

După introducerea părintelui Bogdan Racu, inspector pentru Învățământ și Cateheză în cadrul Arhiepiscopiei Iașilor, preoții Ștefan Zaharia și Camelian Liviu Gurbet, coordonatorii birourilor pentru cateheză din cele două protopopiate, au susținut cateheza „Cum trebuie să mă rog”. Cateheza a avut un conținut clar, cu problematizări pe texte și materiale media, dialogul având rolul descoperirii mesa-

jului oferit de tema propusă, pe baza căruia s-au formulat direcții pentru catehizarea parohială și concluzii care propun preoților participanți idei aplicabile la nivelul fiecărei comunități. Întâlnirea a continuat prin completarea unei fișe de observație a catehezei și cu prezentarea proiectelor de cateheză demonstrativă. Participanților li s-au prezentat și o listă bibliografică, parte dintre cărți fiind expuse la acest curs. (Pr. Ștefan Zaharia)

Sfântul Efrem Sirul: paradigmă pentru asceza contemporană

asist. dr. Gheorghe Mihalache

Ne-am obișnuit cu ideea că Sfântul Efrem, diacnul din Edessa Siriei, este cunoscut datorită celebrei sale rugăciuni, rostite în perioada premergătoare perioadei pascale: „Doamne, și Stăpânul vieții mele...”. De altfel, marele imnograf și ascet al spațiului sirian își concentrează atenția asupra numeroaselor aspecte teologice, precum erminii scripturistice, îndemnuri către lume, imnografie și, nu în ultimul rând, cuvinte către monahi. Dacă o bună parte din corpusul compozițiilor sale teologice se ocupă sau vizează în mod direct pe monahi și modul cum ei trebuie să se raporteze față de lume, putem să-l înțelegem ca având conotații chiar pentru omul contemporan? Pot fi cuvintele efremiene despre asceză îndemnuri sau imbolduri pentru omul citadelei?

De facto, preocuparea Sfântului Efrem Sirul nu este de a se poziționa doar pentru o singură „catego-

rie” umană, excluzându-le pe celelalte. Dimpotrivă! Cuvântul vibrant al lui Efrem încearcă să atingă coarda duhovnicească a oricărui credincios. Cuvintele sale nu se adresează doar monahilor sau celor care locuiau în Edessa Siriei, ci deopotrivă tuturor celor care vor citi operele sale și se vor „înfrupta” din ele. O primă condiție a ascezei este cercetarea scrierilor sfinte și împlinirea poruncilor divine. Omul contemporan este, deci, invitat să redescopere valențele teologice ale Scripturii și ale Sfinților Părinți pentru a ajunge să înțeleagă în mod concret care este *ousia* poruncilor divine, porunci care trebuie urmate de orice creștin indiferent de epocă sau de locație. Cel care ajunge să înțeleagă asceza, înțelege de altfel cuprinsul cuvintelor scripturistice și le aplică în mod real în viața sa. Cu alte cuvinte, omul contemporan ajunge să înțeleagă că baza ascezei pe care o face este *lectio divina* și *lectio cre-*

dentii, prin împlinirea poruncilor divine: „Începutul vieții celei bune a unui monah (și inclusiv a omului contemporan, subl. n.) este cunoașterea lui Dumnezeu; însă necunoașterea lui Dumnezeu întunecă sufletul monahului. Moștenirea cea cinstită a monahului este înțelepciunea și sfințirea; însă monahul devine dezmoștenit de la moștenirea Părinților atunci când se află în afara acestora. Asceza monahului este cercetarea Sfintei Scripturi și împlinirea poruncilor lui Dumnezeu; monahul care însă nu se îndeletnicește cu acestea nu este un ascet” (Sfântul Efrem Sirul, *Despre smerenie. Cuvântări despre monahi*, trad. și note de Alexandru Prelicean, col. „Patristica. Traduceri”, 18, Ed. Doxologia, Iași, 2021, p. 171).

Dar asceza prin însăși definiția ei înseamnă luptă, antrenament, încordare sau antrenarea sufletului pentru dobândirea Împărăției cerurilor. Ori această realitate terminologică

⇒ nu presupune doar partea fizicului, ci și toate condițiile prin care omul poate să se debaraseze de gândurile cele potrivnice dobândirii mântuirii. A te împotrivi gândurilor celor rele și viclene, ideilor contrare vieții și atitudinilor sociale este în fond un exemplu de asceză contemporană. Ruperea omului contemporan de legătura păcatului și a complacerii în acesta este un act ascetic, prin care se re poziționează față de chemarea sa spre mântuire. A nu primi gândurile cele rele și viclene se împletește cu necesitatea de a nu vorbi de rău, de a nu ofensa pe ceilalți prin intermediul cuvintelor și a faptelor ostentative. Într-un cuvânt: a face asceză astăzi, într-o societate atât de secularizată, presupune exercițiul de a încerca să fii mai bun, mai autentic, mai veritabil! Monahul poate fi o paradigmă a ascezei și *in extenso* chiar pentru omul contemporan, care trebuie: „să nu scoată din gura lui cuvânt vi-

clean; fiindcă devine precum o viță care scoate spini. Călugărul să vorbească aproapei său prin cuvine pline de dulceață; fiindcă mierea nu are amărăciune. Cel nepăsător să nu devină apărător al lucrărilor dreptății, fiindcă alina lucrează în toată vremea. Șuvoiul Iordanului îl curățește (pe monah) de păcate; Hristos îl sfințește. Râul lacrimilor monahului îl iartă de păcate, fiindcă Hristos a spus: «Ferițiți sunt cei care acum plâng, căci se vor bucura». Monahul cel ușuratic este perindat pe ici și colo de furtuna gândurilor; cel care însă se stăpânește pe sine însuși, se întărește prin cuvintele Evangheliei. Îndepărtează-te, monahule, de aproapele tău și de păcat, cu toată puterea pe care o ai, fără să-l batjocorești; fiindcă Dumnezeu nu disprețuiește pe cei care se întorc la El. Cuvânt de răutate și de viclenie să nu-l închizi în inima ta și să nu-l ai împotriva fratelui tău, monahule, ca

să poți să spui: «Iartă-ne nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm celor care ne-au greșit nouă». Monahul cel nepăsător se va înăbuși din pricina gândurilor, după cum grâul se înăbușă din pricina buruienilor” (Sfântul Efreim Sirul, *Despre smerenie. Cuvântări despre monahi*, pp. 177-178). Cum ar fi dacă cuvântul „monah” din acest fragment ar fi înlocuit prin „om”? Cum ar suna îndemnul efreimian?

Scurtele realități pe care le-am cristalizat în prezentul articol nu au decât rolul de a ne poziționa spre a descoperi cum îndemnurile Sfântului Efreim despre asceză se transpun peste veacuri ca realități duhovnicești de care nu trebuie să ne ferim sau să le ignorăm. Doar căutând pe Sfântul Efreim în complexitatea gândirii sale îl vom înțelege cu adevărat ca o paradigmă autentică a *modus vivendi* în duhul lui Hristos!

Noi hotărâri ale Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române

În ziua de joi, 29 septembrie 2022, în Aula Magna „Teoctist Patriarhul” din Palatul Patriarhiei, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, s-a desfășurat ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române. Principalele hotărâri ale Sfântului Sinod sunt următoarele:

► A fost instituit Ordinul „Maica Domnului Rugătoarea”, pentru ierarhi, clerici și mireni; au fost reconfirmate condițiile înscrierii la doctoratul în Teologie; au fost aprobate mai multe propuneri ale Comisiei pastorale, monahale și sociale pri-

vind Spovedania și duhovnicia: Sfânta Spovedanie se săvârșește în biserică, în fața unei icoane a Mântuitorului Hristos, pentru ca persoana care se mărturisește să aibă conștiința cât mai vie a prezenței lui Dumnezeu alături de ea și de duhovnic în timpul mărturisirii; preotul duhovnic are în primul rând datoria să asculte și apoi să întrebe cu delicatețe, doar pentru a-l ajuta pe penitent să fie cât mai sincer în mărturisirea sa; Taina Spovedaniei nu poate fi condiționată de vreun interes material sau de altă natură; orice duhovnic trebuie să aibă și el

un părinte duhovnic la care să se spovedească în mod constant; preotul duhovnic trebuie să fie un cleric cu viață duhovnicească matură, care s-a eliberat de robia patimilor trupești și cultivă virtutea sfințeniei; respectarea cu strictețe a cadrului adecvat Spovedaniei, adică săvârșirea ei în lăcașul de cult, sau, în mod excepțional, într-un spațiu deschis și vizibil, adiacent bisericii; evitarea oricărui gest sau cuvânt interpretabile ca familiaritate nepotrivită cu penitentul (glume inadecvate sau gesturi indecente).

⇒ ▶ Sfântul Sinod solicită eparhiilor ca în fiecare protopopiat să se organizeze periodic consfătuiri cu preoții, referitoare la săvârșirea corectă a Sfințelor Taine, precum și cateheze cu credincioșii, privind rânduiala și semnificația duhovnicească a acestora.

↑ În ziua de vineri, 28 octombrie 2022, în Aula Magna „Teoctist Patriarhul” din Palatul Patriarhiei, sub președinția Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, s-a desfășurat ședința de lucru a Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Principalele noi hotărâri ale Sfântului Sinod sunt următoarele:

▶ Aprobarea propunerii Sinodului mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei de canoni-

zare a Ierarhului Martir Neofit Cretanul, Mitropolitul Țării Românești, cu titlatura: Sfântul Ierarh Martir Neofit Cretanul, mitropolitul Țării Românești, și înscrierea lui în calendarul Bisericii Ortodoxe Române, în Sinaxarul Sinodal al Bisericii Ortodoxe Române și în cărțile de cult în ziua de 16 iunie;

▶ Aprobarea alcătuirii a 12 volume cu numele tuturor Sfinților din fiecare zi, cinstiți în Biserica Ortodoxă Română, cu titlul *Sinaxarul Sinodal al Bisericii Ortodoxe Române*;

▶ Aprobarea includerii în Sinaxarul Sinodal al Bisericii Ortodoxe Române în ziua de 14 noiembrie, a celor 7 Sfinți din Familia Palama, canonizați de Patriarhia Ecumenică în anul 2009: Sfinții Cuvioși Palamiți: părinții Sfântului Ierarh

Grigorie Palama, Constanțiu și Caloni (Cali), frații săi, Teodosie și Macarie, și surorile lui, Epipharia și Teodota (sec. XIV);

▶ Aprobarea organizării Întâlnirii Internaționale a Tineretului Ortodox la începutul lunii septembrie a anului 2023 la Timișoara, orașul reședință al Mitropoliei Banatului;

▶ Aprobarea textului Slujbei Aducerii moaștelor Sfântului Apostol Andrei la Iași (13 octombrie) și a includerii acestuia în cărțile de cult ale Bisericii Ortodoxe Române;

▶ Aprobarea textului Paraclisul Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț și a includerii acestuia în cărțile de cult ale Bisericii Ortodoxe Române.

*Biroul de Presă
al Patriarhiei Române*

Hotărâri din cadrul Ședințelor de Permanență ale Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor

Ședințele de Permanență ale Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor reprezintă o sinteză a activităților săptămânale desfășurate de sectoarele eparhiei noastre. Cuvântul Sfântului Apostol Pavel „bucurându-mă și văzând buna voastră rânduială” (Coloseni 2, 5) exprimă duhul acestor întâlniri, menite să evidențieze proiectele desfășurate în Arhiepiscopia Iașilor. În această secțiune vom așeza în fața cititorului o sinteză a principalelor hotărâri dezbătute în cadrul ședințelor și așezate în ordinele de zi ale acestora.

În primul secol creștin, cuvântul „biserică” exprima adunarea credincioșilor, mădularele vie ale trupului tainic al lui Hristos, seva de la care vine viața. Astăzi prin Biserică înțelegem locul unde se adună credincioșii pentru a înălța rugăciunea către Dumnezeu. Așa cum oamenii își curățesc sufletele prin baia pocăinței, la fel Biserica trebuie permanent înnoită pentru ca ea să devină o casă luminoasă de întâlnire a omului cu Dumnezeu. Având în vedere aceste argumente, în Ședința de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 27 septembrie 2022 a fost aprobată **acordarea unui ajutor financiar** în valoare de 30.000 de lei Mănăstirii „Tuturor Sfinților”, Bucium, Iași.

Milostenia, alături de post, reprezintă una dintre cele două aripi ale rugăciunii plăcute lui Dumnezeu. Având în vedere nevoile concrete materiale ale unităților de cult și ale oamenilor aflați în grija

acestora, în Ședința de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 7 octombrie 2022 s-a hotărât acordarea unui **ajutor financiar** în valoare de 133.200 de lei în vederea susținerii financiare pentru 34 de familii de preot care au în întreținere copii bolnavi cronici sau cu dizabilități, din Arhiepiscopia Iașilor.

De asemenea, în Ședințele de Permanență a Consiliului Eparhial Iași din 16 septembrie 2022 și 7 octombrie 2022 s-a hotărât acordarea sumei de 35.000 de lei din Fondul „Basarabia”, următoarelor unități de cult de pe cuprinsul Mitropoliei Basarabiei, care au solicitat ajutor în vederea continuării lucrărilor derulate: Parohia „Sfântul Ierarh Nicolae”, satul Măgdăcești, raionul Criuleni; Parohia „Sfântul Mare Mucenic Dimitrie”, satul Crasnoarmeisc, raionul Hîncești; Episcopia Basarabiei de Sud.

Sfântul Efreim Sirul spune că „slujirea preoțească este atârnată

de bolțile cele mai înalte ale cerului”, iar Sfânta Liturghie se află în centrul vieții și al activităților noastre. De aceea, în perioada martie-aprilie 2022, în conformitate cu hotărârile Permanenței Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor, IPS Mitropolit Teofan a aprobat numirea și **hirotonia următorilor candidați** care au promovat examenul de capacitate preoțească, sesiunea august 2022: Iulian Vicol, Parohia „Sf. Împ. Constantin și Elena”, Chișcăreni, Protopopiatul Săveni; Costică-Cristian Cripner, Parohia „Sf. Arh. Mihail și Gavriil”, Borzești, Protopopiatul Săveni; Daniel-Alexandru Irimia, Parohia „Pogorârea Sfântului Duh”, Călugăreni, Protopopiatul Săveni; Andrei-Marian Baltag, Parohia „Sf. Dimitrie”, Vicoleni, Protopopiatul Săveni.

Ca răsplată a muncii asidue depuse în slujirea Bisericii și pentru a stimula activitatea slujitorilor Bisericii, persoanelor clericale cu merite deosebite și cu pregătire teologică corespunzătoare, în Ședințele de Permanență din 7 septembrie, 21 septembrie, 27 septembrie, 7 octombrie, 12 octombrie și 19 octombrie 2022, ținând cont de propunerile înaintate de părinții prototierei privind acordarea unor ranguri și distincții bisericești onorifice, IPS Părinte Mitropolit Teofan a ➔

⇒ aprobat **acordarea de ranguri și distincții bisericești**, după cum urmează:

▶ La treapta de **Iconomi** au fost avansați: Pr. Iulian Cojocariu, Parohia „Schimbarea la Față”, Boscoteni, com. Frumușica, jud. Botoșani, Protopopiatul Hârlău.

▶ Distincția de **Iconomi stavrofori** s-a acordat: Pr. Ionuț Marius Iliescu, Parohia „Sf. Voievozi”, Dobârceni, com. Dobârceni, jud. Botoșani, Protopopiatul Săveni; Pr. Cristian Valentin Ferariu, Parohia „Sf. Nicolae”, Hlipiceni I, Protopopiatul Botoșani; Pr. Dan Pădure, Parohia „Adormirea Maicii Domnului”, Schitu Duca, com. Schitu Duca, jud. Iași, Protopopiatul Iași III; Pr. Ioan Guriță, Parohia „Sf. Nicolae”, Bosia, Protopopiatul Iași II; Pr. Florin Cristian Berea, Parohia „Nașterea Sf. Ioan Botezătorul”, Cut II, com. Dumbrava Roșie, jud. Neamț, Protopopiatul Piatra Neamț; Pr. Costel Rumeș, Parohia „Sf. Nicolae”, Rădăuți Prut, Protopopiatul Darabani; Pr. Mihai Haraga, Parohia „Sf. Gheorghe”, Ștefănești Târg, Protopopiatul Săveni; Pr. Ciprian Amarinei, Parohia „Sf. Ap. Anania”, Itrinești, com. Mărgineni, jud. Neamț, Protopopiatul Piatra Neamț.

▶ Distincția **Crucea Moldavă** s-a acordat: Pr. Marius Ciobanu, Parohia „Sf. Ap. Andrei” și „Sf. Ierarh Nectarie”, Botoșani, jud. Botoșani, Protopopiatul Botoșani; Pr. Daniel Isai, Parohia „Vovidenia”, Iași, jud. Iași, Protopopiatul Iași I; Pr. Dumitru Budeanu (post mortem); Pr. Romeo Vitel, Parohia „Sf. Ier. Nicolae”, Sirețel, Protopopiatul Pașcani.

▶ Ordinul **Crucea Sf. Ier. Dosoftei** s-a acordat: Pr. protopop Bogdan Frăsilă, Parohia „Adormi-

rea Maicii Domnului”, Podoleni II, com. Podoleni, jud. Neamț, Protopopiatul Roznov; Pr. Matei Stratulat, Parohia „Sf. Dumitru”, Dănești, com. Girov, jud. Neamț, Protopopiatul Piatra Neamț; Arhim. Ciprian Grădinaru; Pr. Vasile Hanganu, Parohia „Sf. Voievozi”, Luminiș, com. Piatra Șoimului, jud. Neamț, Protopopiatul Roznov; Pr. Ioan Budeanu, Parohia „Sf. Nicolae”, Bogza, com. Vârfu Câmpului, jud. Botoșani, Protopopiatul Dorohoi; Pr. Mihail-Benone Straton, Parohia „Sf. Gheorghe”, Hălăceni, com. Șipote, jud. Iași, Protopopiatul Hârlău; Pr. Nicolae Lazăr, Parohia „Nașterea Sf. Ioan Botezătorul”, Cut II, com. Dumbrava Roșie, jud. Neamț, Protopopiatul Piatra Neamț; Pr. Ovidiu Constantin Zapan, Parohia „Nașterea Maicii Domnului”, Todirești II, com. Todirești, jud. Iași, Protopopiatul Pașcani; Pr. Mihai Zaharia, Parohia „Sf. Arh. Mihail și Gavriil”, Belcești, com. Belcești, jud. Iași, Protopopiatul Hârlău; Pr. Gabriel Zamfir, Parohia „Sf. Nicolae”, Popricani, com. Popricani, jud. Iași, Protopopiatul Iași I; Pr. Alexandru Roman, Parohia „Acoperământul Maicii Domnului”, Vânători, com. Popricani, jud. Iași, Protopopiatul Iași I; Pr. Dumitru Gică Păduraru, Paraclisul „Sf. Atanasie și Chiril”, Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie, Iași, Protopopiatul Iași I.

▶ Distincția **Crucea Sf. Ier. Ioșif cel Milostiv** s-a acordat: Pr. Mihai Jitaru, Parohia „Sf. Ap. Petru și Pavel”, Țepeșeni, com. Bicazu Ardelean, jud. Neamț, Protopopiatul Piatra Neamț.

În Ședințele de Permanență din 16 septembrie 2022 și 7 octombrie 2022, în conformitate cu hotărârile Permanenței Consiliului Eparhial al

Arhiepiscopiei Iașilor s-a aprobat restaurarea și construcția următoarelor unități de cult sau anexe: Construire Capelă Mortuară la Parohia „Nașterea Sf. Ioan Botezătorul”, Costișa II, comuna Costișa, jud. Neamț; autorizare construire biserică cu hramul „Nașterea Domnului”, anexe, împrejmuire și racorduri utilități sat Voinești, comuna Voinești, jud. Iași; construire Centru Social Multifuncțional și Biserica „Sf. Ierarh Varlaam” la Parohia „Sf. Ierarh Varlaam”, Iași, zona Green Park, jud. Iași; construire Centru Social „Sf. Ioan Botezătorul” la Parohia „Sf. Dumitru”, Costești, comuna Răchiți, jud. Botoșani; construire casă parohială, casa socială, împrejmuire și utilități la Parohia „Nașterea Maicii Domnului” – Sadoveni, comuna Manoleasa, jud. Botoșani; construire sediu protopopiat S+P+1E cu paraclis, utilități și organizare de șantier pe Aleea Valea Albă, nr. 6, mun. Piatra Neamț, jud. Neamț; consolidare și reabilitare Ansamblu mănăstiresc Secu la Mănăstirea Secu, com. Vânători, jud. Neamț; consolidare, restaurare Biserica de Lemn „Buna Vestire”, sat Reditu, comuna Reditu, jud. Neamț.

Mulțumind tuturor ostenitorilor și colaboratorilor Centrului Eparhial din Iași, rugăm pe Bunul Dumnezeu să întregască efortul depus și să binecuvinteze lucrările desfășurate în această perioadă în Arhiepiscopia Iașilor spre buna comuniune și spre slava lui Dumnezeu și a Bisericii Sale.

CUPRINS

Evenimente

Sărbătoarea Sfintei Cuvioase Parascheva
de la Iași 2

Spiritualitate, rugăciune și isihasm românesc –
Interviu cu Înaltpreasfințitul Părinte Serafim 9

Slujiri arhieresti în Arhiepiscopia Iașilor 17

Activități culturale

La Iași a avut loc cel de-al IX-a Congres al
Facultăților de Teologie din Patriarhia Română 23

Început de an școlar la Seminarul Teologic
„Sfântul Vasile cel Mare” și la Școala
„Varlaam Mitropolitul” 26

Un nou an universitar la Facultatea de Teologie
din Iași 30

Resurse pastorale

„Omul vorbește cu Dumnezeu prin Rugăciune” –
pregătire pentru cateheze demonstrative în cadrul
Protopopiatului Iași II 26

Viața lăuntrică
Sfântul Efreem Sirul: paradigmă pentru asceza
contemporană, asist. dr. Gheorghe Mihalache 34

Documente

Noi hotărâri ale Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe
Române 35

Hotărâri din cadrul Ședințelor de Permanență
ale Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Iașilor 37

Comitetul redacțional:

Președinte:

IPS TEOFAN

Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Vicepreședinte:

PS NICHIFOR

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Iașilor

Membri:

Pr. prof. univ. dr. Ion VICOVAN
(decan al Facultății de Teologie Ortodoxă din Iași)

Pr. prof. univ. dr. Viorel SAVA
(director al Școlii Doctorale)

Cătălin JECKEL
(consilier cultural al Arhiepiscopiei Iașilor)

Pr. Cezar Țăbârnă
director (Editura Doxologia)

Pr. Ioan-Lucian Radu
redactor-șef (Editura Doxologia)

Pr. Gabriel Piștea
redactor coordonator

Tudorel Rusu
Constantin Ciofu
Flavius Popa
Pr. Silviu Cluci
Oana Nechifor
Constantin Comici
Lucian Duncan
fotoreporteri

Daniel Ciobanu
corector

Leonard Lunguleac
DTP-Prepress

Sursă informații: doxologia.ro și basilica.ro

Adresa redacției:

Iași, 700038

Str. Cuza-Vodă, nr. 51
(în incinta Mănăstirii Golia)

Tel.: 0232-216693

Fax: 0232-216694

ISSN 1221-4884

www.edituradoxologia.ro; e-mail: editura@doxologia.ro
Tiparul executat la Tipografia Doxologia Iași